

ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ ΠΡΑΞΕΩΝ ΠΛΗΝ ΚΕ - ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΣΕ ΥΠΟΕΡΓΑ

ΠΡΟΤΑΣΗ

Το παρόν έγγραφο περιλαμβάνει μία πρόταση για την ταξινόμηση των πράξεων (πλην ΚΕ) στο πλαίσιο των Τομεακών και Περιφερειακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ, με βάση τον τύπο της πράξης, το φυσικό της αντικείμενο, τους τρόπους υλοποίησης και την οργάνωσή της σε υποέργα. Η ταξινόμηση προτείνεται να αξιοποιηθεί στην εφαρμογή της δειγματοληψίας πράξεων κατά τις διαχειριστικές επαληθεύσεις την ππ 2021-2027, καθώς και στην αποσαφήνιση του τρόπου οργάνωσης των πράξεων σε υποέργα κατά τη φάση του σχεδιασμού υλοποίησής τους.

*Έγγραφο εργασίας
1^ο draft*

ΟΜΑΔΑ ΜΕΛΕΤΗΣ - ΣΥΝΤΑΞΗΣ
ΔΗΜΗΤΡΑ ΜΠΡΙΛΛΑΚΗ
ΔΗΜΗΤΡΑ ΤΖΑΝΤΑ

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ - ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2023

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το φυσικό αντικείμενο και ο τρόπος σχεδιασμού και υλοποίησης ενός έργου επηρεάζει άμεσα την επίτευξη των στόχων που έχουν τεθεί και την επιτυχή ολοκλήρωσή του. Αυτός είναι και ένας από τους λόγους που κρίνεται σκόπιμη η συμπερίληψή του στις αξιολογήσεις κινδύνου. Για παράδειγμα, ένα έργο υποδομής είναι πιο πολύπλοκο και πιο σύνθετο από μία υπηρεσία ή μία μελέτη, γιατί έχει υψηλές απαιτήσεις τόσο σε τεχνικό όσο και σε διαχειριστικό επίπεδο. Ένα πρόγραμμα κατάρτισης, λόγω της φύσης του, έχει κυρίως άυλες - μη απτές εκροές, δεδομένου ότι υπάρχουν ελάχιστα αποδεικτικά στοιχεία μετά την ολοκλήρωσή του. Όλες αυτές οι παράμετροι είναι κρίσιμες και πρέπει να λαμβάνονται υπόψη τόσο κατά το σχεδιασμό της υλοποίησης μίας πράξης όσο και κατά την εκτίμηση των κινδύνων και τη δειγματοληψία στις διαχειριστικές επαληθεύσεις. Η πρόταση ταξινόμησης των πράξεων πλην κρατικών ενισχύσεων (ΚΕ) που αποτυπώνεται στο παρόν έγγραφο εξυπηρετεί τον διπλό αυτό στόχο.

- ✓ Στο πρώτο επίπεδο, οι πράξεις πλην ΚΕ ταξινομούνται σε 11 μεγάλες κατηγορίες (σχήμα 1), με βάση τον τύπο/τη φύση τους και σε ορισμένες περιπτώσεις τον τρόπο υλοποίησης, στοιχεία που μπορούν να αξιοποιηθούν στην ανάλυση και απόδοση τιμής και βαθμολογίας σε παράγοντες κινδύνου, όπως η φύση της πράξης (παραγωγή απτών ή άυλων αποτελεσμάτων). Οι πράξεις ΚΕ αποτελούν διακριτή κατηγορία.
- ✓ Σε δεύτερο επίπεδο - στο πλαίσιο κάθε «τύπου» πράξης πλην ΚΕ, οι επιμέρους ομαδοποιήσεις δημιουργήθηκαν συνδυαστικά με βάση το κύριο φυσικό αντικείμενο και τον τρόπο οργάνωσης σε υποέργα (ΥΕ), πλην των «Έργων Υποδομής» στα οποία η ομαδοποίηση έγινε μόνο με βάση το φυσικό αντικείμενο (π.χ. οδικό, έργο ύδρευσης, κλπ)¹, καθώς ο *γενικός* τρόπος οργάνωσης είναι κοινός. Για τον τύπο πράξεων «Κοινωνικές Υπηρεσίες και Δομές» η διάκριση σε ομάδες έλαβε υπόψη και το διαφορετικό ειδικό θεσμικό πλαίσιο που ισχύει για καθεμία από αυτές (π.χ. διαφορετική ΚΥΑ για ΚΗΦΗ, διαφορετική για εναρμόνιση, κλπ).

Η ταξινόμηση και ομαδοποίηση θα μπορούσε να αξιοποιηθεί και στο επόμενο στάδιο της δειγματοληψίας πράξεων, δηλ. στο πώς θα εφαρμόζεται η διοικητική ή/και επιτόπια επαλήθευση ανά κατηγορία (π.χ. ερευνητικό έργο → πολλά παραστατικά → δείγμα). Επίσης θα μπορούσε να εξυπηρετήσει ή να συνεισφέρει και σε άλλους στόχους, όπως στην πιο «κωδικοποιημένη» παρακολούθηση των πράξεων, στην εξαγωγή στατιστικών στοιχείων, στην εφαρμογή μεθόδων απλοποιημένου κόστους, στη δειγματοληψία επαληθεύσεων μακροχρόνιων υποχρεώσεων, κλπ

Η περιγραφή των επιμέρους ομάδων πράξεων και η αντιστοίχισή τους με τον τρόπο οργάνωσης σε υποέργα αποτυπώνονται αναλυτικά στους πίνακες της ενότητας 3.

Σημειώνεται ότι για την κατάρτιση της πρότασης, αξιοποιήθηκαν συμπεράσματα που προέκυψαν από την αποδελτίωση και επεξεργασία περίπου 22.000 εγγραφών του ΟΠΣ για υποέργα πράξεων Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2014-2020 και από τη μελέτη περίπου 350 αντιπροσωπευτικών Τεχνικών Δελτίων Πράξεων/Υποέργων (ορισμένα στοιχεία της αποδελτίωσης παρουσιάζονται στο αντίστοιχο Παράρτημα).

¹ Η διάκριση των «Έργων Υποδομής» στις επιμέρους ομάδες έχει λάβει υπόψη πηγές, όπως η ΥΑ περιβαλλοντικής κατάταξης έργων, οι οδηγοί ωρίμανσης ΜΟΔ, η σχετική επιστημονική βιβλιογραφία, χωρίς ωστόσο να ταυτίζεται με αυτές, καθώς στόχος είναι να «επιλέγεται» σωστά από όλους η εκάστοτε ομάδα, και όχι η κάλυψη νομοθετικών απαιτήσεων.

ΣΧΗΜΑ 1 – Α3

2. ΓΕΝΙΚΕΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΠΡΑΞΕΩΝ (πλην ΚΕ) ΣΕ ΥΠΟΕΡΓΑ

Ως Υποέργο ορίζεται το μέρος της πράξης που αντιστοιχεί στην υλοποίηση διακριτού τμήματος του συνολικού φυσικού αντικείμενου, μέσα σε καθορισμένο χρονοδιάγραμμα και με συγκεκριμένο οικονομικό αντικείμενο.

Η δομική ανάλυση μίας πράξης σε υποέργα βασίζεται στην υποδιαίρεση του συνολικού φυσικού της αντικείμενου σε όσα τμήματα απαιτούνται, καθώς και στη μέθοδο υλοποίησης του κάθε τμήματος (π.χ. σύναψη σύμβασης), ώστε να επιτυγχάνεται ο καλύτερος προγραμματισμός, υλοποίηση, έλεγχος και παρακολούθησή της.

Για την οργάνωση της πράξης σε υποέργα, θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη ο τύπος/ κατηγορία της πράξης, το "είδος υποέργου" που συνδυάζει φυσικό αντικείμενο με μέθοδο υλοποίησης², καθώς και άλλοι παράγοντες, όπως ο προϋπολογισμός των συμβάσεων, η χωρική αναφορά, κλπ.

Ο βασικός κανόνας που ισχύει είναι ότι, εάν μία πράξη πρόκειται να υλοποιηθεί με δημόσιες συμβάσεις, δημιουργείται διακριτό υποέργο για κάθε σύμβαση, αποτυπώνοντας πλήρως το φυσικό και οικονομικό της αντικείμενο και το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης. Με αυτόν τον τρόπο διευκολύνονται οι έλεγχοι νομιμότητας και η παρακολούθηση του αντίστοιχου τμήματος της πράξης.

Ωστόσο, με δεδομένο ότι υπάρχουν εξαιρέσεις στον κανόνα αυτό, αλλά και το γεγονός ότι δεν υλοποιούνται όλες οι πράξεις αποκλειστικά με δημόσιες συμβάσεις, στο παρόν έγγραφο καταγράφονται οι βασικές κατευθύνσεις οργάνωσης σε υποέργα, *ανά τύπο/ κατηγορία πράξεων*.

Οι κατευθύνσεις αυτές μπορούν αξιοποιηθούν από τους δικαιούχους ως προς τον σχεδιασμό, την οργάνωση και την παρακολούθηση των πράξεων που υλοποιούν, αλλά και από τις Διαχειριστικές Αρχές για να έχουν την καλύτερη δυνατή εικόνα από την πλευρά της διαχείρισης. Η σωστή οργάνωση των πράξεων διευκολύνει την παρακολούθησή τους, καθώς και τον προγραμματισμό των διαχειριστικών επαληθεύσεων³.

Σημειώνεται ότι, όταν δεν προκύπτει ανάγκη υποδιαίρεσης μίας πράξης σε διακριτά τμήματα, καθορίζεται ένα και μοναδικό υποέργο, το αντικείμενο και η μέθοδος υλοποίησης του οποίου ταυτίζονται με το σύνολο του αντικείμενου και τον τρόπο υλοποίησης της πράξης.

3. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΩΝ ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΟΜΑΔΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ - ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΙΣΗ ΜΕ ΤΟΝ ΤΡΟΠΟ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΣΕ ΥΠΟΕΡΓΑ

² Βλ. Οδηγίες Ο.1 «Είδη Υποέργων και ημερομηνία έναρξης στα ΤΔΠ/ΤΔΥ» του Εγχειριδίου ΣΔΕ 2021-2027

³ Για πράξεις που πρόκειται να υλοποιηθούν μέσω FNLC (χρηματοδότησης που συνδέεται με δαπάνες), οι κατευθύνσεις οργάνωσης σε υποέργα δύναται να διαφοροποιηθούν.

ΤΥΠΟΣ ΠΡΑΞΗΣ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΠΡΑΞΕΩΝ ΣΕ ΥΠΟΕΡΓΑ
1. ΕΡΓΑ ΥΠΟΔΟΜΗΣ: Το κύριο φυσικό αντικείμενο των πράξεων αυτής της κατηγορίας είναι το τεχνικό έργο (εργολαβία) ⁴		
1.1 Σιδηροδρομικά έργα	Κατασκευή, αναβάθμιση, επέκταση, εκσυγχρονισμός σιδηροδρομικών γραμμών υπεραστικού ή προαστιακού χαρακτήρα, μητροπολιτικοί σιδηρόδρομοι (μετρό), τραμ, κλπ. Συμπεριλαμβάνονται οι υποστηρικτικές εγκαταστάσεις (αμαξοστάσια, σταθμοί, κλπ)	Στα έργα υποδομής, το κύριο φυσικό αντικείμενο είναι το τεχνικό έργο της κατηγορίας (λιμενικό, οδικό, κλπ) το οποίο υλοποιείται αποκλειστικά μέσω δημόσιας σύμβασης. Κατά κανόνα, εκτός από το κύριο τεχνικό έργο, η πράξη περιλαμβάνει δημόσιες συμβάσεις για προαπαιτούμενες ή υποστηρικτικές ενέργειες (μελέτες, δράσεις ευαισθητοποίησης, υπηρεσίες, προμήθειες εξοπλισμού, κλπ] και για συνοδά ⁵ τεχνικά έργα που συναρτώνται με την κύρια εργολαβία. Επιπλέον δύναται να περιλαμβάνει διαδικασίες ή εργασίες που δεν υλοποιούνται μέσω δημόσιων συμβάσεων, όπως απαλλοτριώσεις, αγορά εδαφικών εκτάσεων, αρχαιολογικές έρευνες/ εργασίες, μετατοπίσεις ή επεκτάσεις δικτύων Οργανισμών Κοινής Ωφέλειας. Με δεδομένο ότι η πράξη πρέπει να οργανωθεί σε τόσα υποέργα όσα απαιτούνται για να εξασφαλιστεί η καλύτερη διαχείριση και παρακολούθηση της κύριας εργολαβίας και όλων των εργασιών που συναρτώνται με αυτήν, δημιουργούνται <u>διακριτά υποέργα ανά διακριτό τμήμα του συνολικού φυσικού αντικείμενου και κατατάσσονται στα αντίστοιχα είδη υποέργων. Ο βασικός κανόνας οργάνωσης είναι ότι: για κάθε δημόσια σύμβαση (ανεξαρτήτου προϋπολογισμού) δημιουργείται διαφορετικό υποέργο.</u> Σύμφωνα με τα παραπάνω, για ένα έργο υποδομής: ✓ Η πράξη αποτελείται κατ' ελάχιστον από ένα υποέργο για το κυρίως τεχνικό αντικείμενο, υποχρεωτικά <i>είδους «5002 Τεχνικό Έργο/εργολαβία»</i> που αντιστοιχεί σε μία δημόσια σύμβαση. <u>Εάν το κύριο υποέργο δεν είναι «τεχνικό έργο/εργολαβία», τότε η πράξη δεν είναι έργο υποδομής και άρα δεν αφορά τις κατηγορίες πράξεων 1.1 έως 1.15</u> ✓ Εάν πρόκειται να γίνει ανάθεση περισσότερων συμβάσεων για την υλοποίηση διακριτών τμημάτων του κυρίως τεχνικού έργου ή για συνοδά τεχνικά έργα, τότε για κάθε σύμβαση (ανεξαρτήτου π/υ) δημιουργείται διακριτό υποέργο, <i>είδους 5002</i> , που αποτυπώνει το αντίστοιχο αντικείμενο και χρονοδιάγραμμα.
1.2 Οδικά έργα	Κατασκευή, αναβάθμιση, επέκταση, επεμβάσεις βελτίωσης οδικής ασφάλειας εθνικού και επαρχιακού οδικού δικτύου: οδικοί άξονες, κόμβοι, περιφερειακοί και επαρχιακοί δρόμοι, οδοί πρόσβασης σε τουριστικές και άλλες περιοχές, κατασκευή γεφυρών, κατασκευή νέων δρόμων ή επέκταση δρόμων σε αστικές περιοχές, κλπ Ανάπλαση δρόμων/οδών εντός αστικού ιστού για βελτίωση της αστικής κινητικότητας, πρόσβασης και παραμονής, κατασκευή πεζόδρομων και ποδηλατόδρομων, καθώς και οδικά έργα σε παραλιακές, παραλίμνιες ή παραποτάμιες ζώνες οικισμών εντάσσονται στην κατηγορία «Αναπλάσεις πόλεων και οικισμών». Όταν τα οδικά έργα αποτελούν συνοδά έργα εντάσσονται στην κατηγορία του έργου που εξυπηρετούν (π.χ. οδοί πρόσβασης σε εγκατάσταση επεξεργασίας λυμάτων εντάσσονται στην κατηγορία «Λύματα - έργα υποδομής»).	
1.3 Λιμένες /Λιμενικά έργα	Αναβάθμιση, επέκταση λιμένων, αλιευτικών καταφυγίων, καταφυγίων τουριστικών σκαφών, ιχθυόσκαλες, κλπ. Υλοποίηση λιμενικών έργων: παρεμβάσεις στον αιγιαλό, την όχθη, την παραλία, την παρόχθια ζώνη, τη θάλασσα, όπως προβλήτες, αποκατάσταση υφάλων, θωράκιση μόλων, έργα προστασίας από τη διάβρωση, κλπ Όταν ο κύριος στόχος ενός έργου είναι η αντιπλημμυρική προστασία, τότε αυτό εντάσσεται στην κατηγορία «1.7 Δίκτυα ομβρίων και αντιπλημμυρικά έργα».	

⁴ Μία τμηματοποιημένη πράξη (phased), που στην προηγούμενη προγραμματική περίοδο είχε ενταχθεί *σε κατηγορία έργων υποδομής (1.1 έως 1.15)*, γιατί το κύριο φυσικό της αντικείμενο ήταν το τεχνικό έργο, και στη νέα προγραμματική περίοδο το τμήμα που απομένει να υλοποιηθεί είναι μόνο οι προμήθειες (γιατί η εργολαβία είχε ολοκληρωθεί), κατατάσσεται στην *κατηγορία 2.1*, καθώς πλέον το κύριο φυσικό της αντικείμενο είναι ο «εξοπλισμός - προμήθεια ή/ και εγκατάσταση».

⁵ Συνοδά έργα: 1. εξυπηρετούν το κυρίως έργο, 2. δεν έχουν αυτόνομη λειτουργία, 3. είναι απαραίτητα για την ομαλή λειτουργία του *κυρίως* έργου

ΤΥΠΟΣ ΠΡΑΞΗΣ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΠΡΑΞΕΩΝ ΣΕ ΥΠΟΕΡΓΑ
1.4 Έργα ύδρευσης	Κατασκευή, επέκταση, εκσυγχρονισμός-αντικατάσταση εσωτερικών και εξωτερικών δικτύων ύδρευσης, συστήματα ελέγχου διαρροών, κατασκευή δεξαμενών και άλλων υποδομών άντλησης, επεξεργασίας, αποθήκευσης και διανομής πόσιμου νερού, κλπ	(συνέχεια) ✓ Όταν απαιτείται, η πράξη περιλαμβάνει και υποέργα που εντάσσονται σε κάποια ή σε όλα τα είδη: «5001 Μελέτες και υπηρεσίες τεχνικών έργων», «5003 Προμήθειες», «5004 Υπηρεσίες και μελέτες πλην μελετών/υπηρεσιών για τεχνικά έργα», «5008 Απαλλοτρίωση-Αγορά εδαφικών εκτάσεων», «5007 Αρχαιολογικές Έρευνες/Εργασίες με ίδια μέσα», «5009 Εργασίες ΟΚΩ», κλπ Ο αριθμός των υποέργων ανά είδος εξαρτάται από τη διακριτότητα του φυσικού αντικείμενου και το βασικό κανόνα οργάνωσης (1 δημόσια σύμβαση - 1 υποέργο). Άρα, ενδεικτικά μπορούν να δημιουργηθούν 2 υποέργα για «Εργασίες ΟΚΩ», ένα για τις μετατοπίσεις του δικτύου ΟΤΕ και ένα για τις μετατοπίσεις του δικτύου της ΔΕΗ, καθώς υπάρχει διακριτότητα στο φυσικό αντικείμενο που έχει συμφωνηθεί με κάθε φορέα ΟΚΩ, 3 υποέργα για «Προμήθειες» που αντιστοιχούν σε 3 αντίστοιχες δημόσιες συμβάσεις προμήθειας εξοπλισμού (φωτοσήμανση, ηχοπετάσματα, συρμοί), κλπ
1.5 Έργα υποδομής αφαλάτωσης	Έργα υποδομής αφαλάτωσης για την ικανοποίηση αναγκών σε νησιωτικές ή παράκτιες περιοχές με ειδικές τοπικές και κλιματικές συνθήκες, καθώς και σε νησιά-τουριστικούς πόλους με υψηλό κόστος μεταφοράς νερού.	
1.6 Φράγματα	Κατασκευή φραγμάτων υδροληψίας, ταμιευτήρων νερού και συνοδών έργων.	
1.7 Δίκτυα ομβρίων και αντιπλημμυρικά έργα	Κατασκευή, επέκταση, αναβάθμιση δικτύων ομβρίων σε πόλεις/οικισμούς. Κατασκευή αντιπλημμυρικών έργων, διευθέτηση χειμάρρων και ρεμάτων, υποδομές συγκέντρωσης και απορροής παρόχθιων ομβρίων υδάτων, αναβαθμοί συγκράτησης φερτών υλικών, έργα αποστράγγισης εδάφους, κλπ	Εξαιρέσεις στον βασικό κανόνα οργάνωσης (1 δημόσια σύμβαση - 1 υποέργο/ΤΔΥ): ✓ Για τμηματοποιημένη πράξη (phased) δημιουργούνται τόσα υποέργα όσα απαιτούνται για να ολοκληρωθεί η πράξη-έργο υποδομής στη νέα προγραμματική περίοδο. Στο πλαίσιο αυτό, υπάρχουν περιπτώσεις που ένα υποέργο δεν θα αντιστοιχεί σε μία ολόκληρη δημόσια σύμβαση, αλλά σε τμήμα αυτής, μεταξύ των οποίων, οπωσδήποτε το υποέργο για το τμήμα της εργολαβίας που δεν είχε ολοκληρωθεί στην προηγούμενη ππ.
1.8 Λύματα - έργα υποδομής	Κατασκευή, επέκταση αναβάθμιση εσωτερικών, εξωτερικών αποχετευτικών δικτύων ακαθάρτων, κατασκευή, επέκταση εγκαταστάσεων συλλογής, επεξεργασίας και διάθεσης αστικών λυμάτων, κλπ	✓ Εφόσον για την υλοποίηση του τεχνικού έργου/εργολαβίας υπάρχουν συμπληρωματικές συμβάσεις, γίνονται διακριτά υποέργα για καθεμία από αυτές.. (συζήτηση, πιθανές εναλλακτικές)
1.9 Στερεά απόβλητα - έργα υποδομής	Κατασκευή μονάδων διαλογής και επεξεργασίας απορριμμάτων, σταθμών μεταφόρτωσης, εγκαταστάσεων κομποστοποίησης, κατασκευή, αποκατάσταση, επέκταση χώρων υγειονομικής ταφής υπολειμμάτων, απομάκρυνση-διαχείριση επικίνδυνων στερεών αποβλήτων και αποκατάσταση των ρυπασμένων χώρων, διαχείριση βιοαποβλήτων, δημιουργία πράσινων σημείων για την ανακύκλωση υλικών, κλπ	✓ Στα έργα υποδομής, σε υποέργα είδους «5003 Προμήθειες», ένα υποέργο μπορεί να αντιστοιχεί σε ομάδα δημόσιων συμβάσεων και όχι σε μία και μόνο σύμβαση. Αυτό μπορεί να «εφαρμοστεί», όταν το σύνολο των συμβάσεων αυτών προκύπτουν μετά από υποδιαίρεση σε τμήματα σύμφωνα με το Ν. 4412/2016 (lots). Εάν, ωστόσο, μία από αυτές τις συμβάσεις έχει π/υ > 60.000 € (χωρίς ΦΠΑ), δημιουργείται διακριτό υποέργο στο πλαίσιο της ίδιας πράξης.

ΤΥΠΟΣ ΠΡΑΞΗΣ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΠΡΑΞΕΩΝ ΣΕ ΥΠΟΕΡΓΑ
1.10 Ενεργειακές υποδομές και συστήματα	Κατασκευή, επέκταση, εκσυγχρονισμός συστημάτων διανομής, αποθήκευσης και μεταφοράς ενέργειας: εναέριες ή υπόγειες γραμμές μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας, επέκταση δικτύων και έργων υποδομών διασύνδεσης, εγκαταστάσεις και δίκτυα διανομής τηλεθέρμανσης/ τηλεψύξης, σταθμοί συμπίεσης αερίων υδροποιημένου φυσικού αερίου, ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, κλπ Η ενεργειακή αναβάθμιση δημόσιων κτιρίων και η ενεργειακή αναβάθμιση κατοικιών αποτελούν διακριτές κατηγορίες πράξεων.	(συνέχεια) Σε σχέση με την επιλογή του «κατάλληλου» είδους υποέργου, και με βάση τις Οδηγίες Ο.1 «Είδη Υποέργων και ημερομηνία έναρξης στα ΤΔΠ/ΤΔΥ» του Εγχειριδίου ΣΔΕ 2021-2027, επισημαίνονται τα εξής: ✓ υπηρεσίες τεχνικού συμβούλου (μέσω δημόσιας σύμβασης με ανάδοχο) για την ωρίμανση και τη δημοπράτηση του τεχνικού έργου, για τη διαχείριση και επίβλεψη του τεχνικού έργου ή της μελέτης του, για την παρακολούθηση του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου του τεχνικού έργου ή άλλες υπηρεσίες που εμπίπτουν στην περ. 7(α) της παρ. 1 του αρ. 2 του ν. 4412/2016 και αντιστοιχούν σε κωδικό CPV του Προσαρτήματος Γ του Παραρτήματος Ι του ν. 4412/2016, εντάσσονται στο είδος υποέργου «5001 Μελέτες και υπηρεσίες τεχνικών έργων», και όχι στο «5004 Υπηρεσίες και μελέτες πλην μελετών/υπηρεσιών για τεχνικά έργα» ✓ υπηρεσίες συμβούλου μέσω δημόσιας σύμβασης με ανάδοχο που δεν σχετίζονται με το τεχνικό έργο - δεν εμπίπτουν δηλ. στην περ. 7(α) της παρ. 1 του αρ. 2 του ν.4412/2016 και σε κωδικό CPV του Προσαρτήματος Γ του Παραρτήματος Ι του ν. 4412/2016 εντάσσονται στο είδος υποέργου «5004 Υπηρεσίες και μελέτες πλην μελετών/υπηρεσιών για τεχνικά έργα» ✓ συμβουλευτικές υπηρεσίες ή δράσεις που υλοποιούνται από τον ίδιο το δικαιούχο (χωρίς ανάδοχο) καταχωρίζονται στο είδος υποέργου «5005 Επιχορήγηση για εκτέλεση υποέργου με ίδια μέσα».
1.11 Κτίρια και εγκαταστάσεις	Ανέγερση, ανακατασκευή, αποκατάσταση, ανακαίνιση/ λειτουργική αναβάθμιση/ εκσυγχρονισμός, αλλαγή χρήσης/ μετατροπή, αναστήλωση και ενίσχυση δημόσιων κτιρίων και διαμόρφωση περιβαλ. χώρων. Αφορά εγκαταστάσεις εκπαίδευσης (σχολεία, νηπιαγωγεία, βρεφονηπιακούς και παιδικούς σταθμούς), υγειονομικής περιθαλψής (νοσοκομεία, πολυδύναμα ιατρεία και κέντρα υγείας), πανεπιστημιακούς χώρους, εργαστήρια, βιβλιοθήκες, θερμοκοιτίδες έρευνας και θεματικά πάρκα, κτίρια θεάτρων, κινηματογράφων, μουσείων, εκθεσιακού χώρους, ωδεία, θρησκευτικούς χώρους/ναούς, αθλητικά, πολιτιστικά και περιβαλλοντικά κέντρα και πολυχώρους, τουριστικές υποδομές (τουριστικά περίπτερα, εγκαταστάσεις, οργανωμένες τουριστικές κατασκηνώσεις), διατηρητέα κτίρια, παλιές αποθήκες/ ξενοδοχεία/ εργοστάσια, κλπ. Επίσης, περιλαμβάνονται έργα υποδομής στα δημόσια κτίρια για την προσβασιμότητα από τα άτομα με αναπηρία και τα εμποδιζόμενα άτομα. Όταν η πράξη αφορά υποδομές με <i>αποκλειστικό σκοπό</i> την ενεργειακή αναβάθμιση δημόσιου κτιρίου, τότε η πράξη δεν εντάσσεται σε αυτήν την κατηγορία, αλλά στην κατηγορία «Ενεργειακή αναβάθμιση δημόσιων κτιρίων». Όταν η πράξη αφορά έργα υποδομής σε <i>ανοικτούς</i> αρχαιολογικούς και ιστορικούς χώρους και μνημεία, σε κάστρα, τείχη, κλπ, τότε εντάσσεται στην κατηγορία «Έργα υποδομής σε τοπία και σε ανοικτούς χώρους ιστορικού, πολιτιστικού και περιβαλλοντικού ενδιαφέροντας.	✓ Στο πλαίσιο πράξεων υποδομής που αφορούν την κατασκευή ή τον εκσυγχρονισμό κτιρίων ναυτικών μουσείων (κατηγορία 1.11), η αποκατάσταση/επισκευή μουσειακού σκάφους (ως έκθεμα του μουσείου) εντάσσεται σε διακριτό υποέργο, είδους «5004 Υπηρεσίες και μελέτες πλην μελετών/υπηρεσιών για τεχνικά έργα»

ΤΥΠΟΣ ΠΡΑΞΗΣ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΠΡΑΞΕΩΝ ΣΕ ΥΠΟΕΡΓΑ
1.12 Ενεργειακή αναβάθμιση δημόσιων κτιρίων-έργα υποδομής	<p>Έργα υποδομής σε δομικά στοιχεία του κελύφους δημόσιων κτιρίων για την ενίσχυση της ενεργειακής τους απόδοσης και την εξοικονόμηση ενέργειας (αναβάθμιση κελύφους, αρχιτεκτονικές παρεμβάσεις, αντικατάσταση κουφωμάτων - θερμομόνωση, φυσικός αερισμός κλπ). Το κύριο/α τεχνικό/α έργο/α συνοδεύεται/νται συνήθως και από άλλες ενέργειες, όπως αντικατάσταση παλαιάς τεχνολογίας λεβήτων πετρελαίου, ενεργοβόρων μηχανημάτων, συμβατικών φωτιστικών σωμάτων, προμήθεια συστημάτων κεντρικής ενεργειακής διαχείρισης κτιρίων, κλπ</p> <p>Όταν η ενεργειακή αναβάθμιση/εξοικονόμηση δεν περιλαμβάνει τεχνικό έργο/εργολαβία, τότε η πράξη εντάσσεται είτε στην κατηγορία «2.1 Εξοπλισμός» είτε στην κατηγορία «3.4 Υπηρεσίες μέσω δημόσιας σύμβασης», ανάλογα με το ποιο είναι το κύριο υποέργο, η προμήθεια εξοπλισμού ή οι υπηρεσίες.</p>	<p>Ισχύουν οι παραπάνω γενικές κατευθύνσεις για την οργάνωση των πράξεων σε υποέργα.</p> <p>Υποέργα που αφορούν ενεργειακή επιθεώρηση, έκδοση ενεργειακών πιστοποιητικών ή πυροπροστασίας εντάσσονται στο είδος υποέργου «5001 Μελέτες και υπηρεσίες τεχνικών έργων», σύμφωνα με το Προσάρτημα Γ του Παραρτήματος Ι του ν. 4412/2016.</p>
1.13 Ανάπλαση πόλεων και οικισμών	<p>Ανάπλαση και εκσυγχρονισμός δημόσιων υποδομών για τη λειτουργική, οικονομική, αισθητική, βιοκλιματική και περιβαλλοντική αναβάθμιση και αναζωογόνηση πόλεων και οικισμών. Αφορά κοινόχρηστους χώρους, όπως ιστορικά αστικά κέντρα, γειτονιές, πλατείες, πάρκα, παιδικές χαρές, ανάπλαση/ μετατροπές δρόμων/οδών εντός αστικού ιστού για βελτίωση της αστικής κινητικότητας, πρόσβασης και παραμονής (κατασκευή πεζόδρομων, ποδηλατόδρομων και πεζογεφυρών, κατασκευή κοινόχρηστων εξωτερικών υποδομών για την προσβασιμότητα από τα άτομα με αναπηρία και τα εμποδιζόμενα άτομα), κατασκευή χώρων στάθμευσης, φυτεύσεις πρασίνου-δενδροστοιχιών, οδοφωτισμός, παρεμβάσεις/οδικά σε παραλιακές, παραλίνιες ή παραποτάμιες ζώνες οικισμών, κλπ</p> <p>Οι ως άνω παρεμβάσεις σε πόλεις και οικισμούς αφορούν έργα υποδομής σε περιοχές εντός αστικού ιστού και μπορεί να είναι μεμονωμένες ή να εντάσσονται σε ένα σύνολο συνεκτικών και αλληλένδετων δράσεων, όπως στην περίπτωση της συνολικής ανάπλασης ενός οικισμού ή στην περίπτωση των ανοικτών εμπορικών κέντρων (ΑΕΚ). Στα ΑΕΚ, τα έργα υποδομής «συμπληρώνονται» με προμήθειες έξυπνων εφαρμογών και συστημάτων βιώσιμης κινητικότητας, καθώς και με δράσεις για την ανάδειξη της ταυτότητας της συγκεκριμένης εμπορικής περιοχής.</p>	<p>Ισχύουν οι παραπάνω γενικές κατευθύνσεις για την οργάνωση των πράξεων σε υποέργα. Επιπλέον, σημειώνεται το εξής:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Σε έργα συνεκτικών παρεμβάσεων ανάπλασης πόλεων και οικισμών (κυρίως ανοικτά εμπορικά κέντρα) που υλοποιούνται από Δήμο και συνδικαιούχο (ο οποίος κατά κανόνα είναι Επιμελητήριο), υπάρχουν περιπτώσεις που προβλέπεται πρόσληψη προσωπικού στον συνδικαιούχο με αντικείμενο το συντονισμό και διαχείριση εργασιών και την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών σε αυτόν (παρακολούθηση φυσικού και οικονομικού αντικείμενου, επίβλεψη, ετοιμασία των φακέλων για τους διαγωνισμούς και τη συμβασιοποίηση, τη δημοσιότητα, κλπ). Η πρόσληψη γίνεται με συμβάσεις μίσθωσης έργου, μετά από ανοικτή διαδικασία πρόσκλησης προσωπικού. Για το αντικείμενο αυτό, δημιουργείται διακριτό υποέργο είδους «5005 Επιχορήγηση για εκτέλεση υποέργου με ίδια μέσα», το οποίο μαζί με τα άλλα απαιτούμενα υποέργα, «συνοδεύει»/ υποστηρίζει το κύριο υποέργο για τις υποδομές (είδους «5002 Τεχνικό Έργο/εργολαβία»).

ΤΥΠΟΣ ΠΡΑΞΗΣ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΠΡΑΞΕΩΝ ΣΕ ΥΠΟΕΡΓΑ
1.14 Έργα υποδομής σε τοπία και σε ανοικτούς χώρους ιστορικού, πολιτιστικού και περιβαλλοντικού ενδιαφέροντος	<p>Έργα υποδομής σε ανοικτούς αρχαιολογικούς, ιστορικούς χώρους και μνημεία, σε κάστρα, τείχη, σε σπήλαια, κλπ όπως στατική αποκατάσταση και προστασία, κατασκευή κτιρίων, διαμόρφωση διαδρομών επίσκεψης, ανάπλαση των χώρων εξυπηρέτησης, κλπ. Επισημαίνεται ότι αρχαιολογικές εργασίες/ έρευνες που το <u>κύριο</u> φυσικό τους αντικείμενο υλοποιείται α) με ίδια μέσα και β) δεν είναι έργο υποδομής εντάσσονται στην κατηγορία «5. Αρχαιολογικές έρευνες/ εργασίες με ίδια μέσα».</p> <p>Έργα υποδομής σε περιοχές εκτός αστικού ιστού Δήμων, φυσικά τοπία, οικοσυστήματα, μνημεία φυσικού κάλους, κλπ με στόχο την προστασία ή ανάδειξή τους ή την πρόληψη και διαχείριση φυσικών κινδύνων. Ενδεικτικά: δημιουργία ποδηλατικών, πεζοπορικών ή ορειβατικών διαδρομών πρόσβασης/ επίσκεψης, δασικών δρόμων - αντιπυρικών ζωνών, κατασκευή δεξαμενών πυρόσβεσης, κλπ</p> <p>Στην κατηγορία εντάσσονται και παρεμβάσεις υποδομής για την αναβάθμιση περιβαλλοντικά τραυματισμένων τοπίων και άλλων υποβαθμισμένων εκτάσεων εντός και εκτός αστικού ιστού, όπως περιοχών με λατομεία.</p>	Ισχύουν οι παραπάνω γενικές κατευθύνσεις για την οργάνωση των πράξεων σε υποέργα.
1.15 Έργα υποδομής για ΤΠΕ	Ευρυζωνικά δίκτυα υψηλής ταχύτητας και άλλα έργα υποδομής για τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνιών.	
1.16 Αεροδρόμια	Αναβάθμιση, επέκταση ή βελτίωση υποδομών αεροδρομίων.	

ΤΥΠΟΣ ΠΡΑΞΗΣ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΠΡΑΞΕΩΝ ΣΕ ΥΠΟΕΡΓΑ
2. ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ - ΠΡΟΜΗΘΕΙΑ ή/και ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ⁶ (πλην πράξεων ΤΒ)		
2.1 Εξοπλισμός (προμήθεια ή/και εγκατάσταση)	<p>Αυτοτελείς⁷ πράξεις που αφορούν την προμήθεια, εγκατάσταση ή αντικατάσταση εξοπλισμού και υλοποιούνται μέσω δημόσιων συμβάσεων με αναδόχους. Αντίστοιχες πράξεις μέσω δημόσιας σύμβασης που χρηματοδοτούνται μέσω ΤΒ, εντάσσονται στη διακριτή κατηγορία πράξεων «4. Υποστήριξη λειτουργίας φορέων μέσω τεχνικής βοήθειας».</p> <p>Ενδεικτικός εξοπλισμός της κατηγορίας 2.1:</p> <ul style="list-style-type: none"> επιστημονικός, εργαστηριακός εξοπλισμός, ψηφιακές υποδομές για τις ανάγκες δημόσιων εκπαιδευτικών δομών (σχολικών μονάδων, εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, κλπ) και κέντρων έρευνας ιατροτεχνολογικός εξοπλισμός για τις ανάγκες δημόσιων δομών υγειονομικής περίθαλψης (ΥΠΕ, νοσοκομείων, κέντρων υγείας, κλπ) εξοπλισμός, οχήματα, περιπολικά σκάφη κ.ά. για τα ελληνικά σώματα ασφαλείας (αστυνομία, πυροσβεστικό σώμα, λιμενικό), τις ελληνικές αρχές ελέγχου του εμπορίου, κλπ σύγχρονα συστήματα διαχείρισης της εναέριας και θαλάσσιας κυκλοφορίας. Πρότυπα ασφάλειας σε λιμένες. Αξιοποίηση συστημάτων ΤΠΕ στην εφαρμοζόμενη λιμενική πολιτική. μονάδες ασφαλάτωσης (όταν το κύριο φυσικό αντικείμενο δεν είναι το τεχνικό έργο, αλλά η προμήθεια) οχήματα και ειδικός εξοπλισμός για τη διαχείριση κινδύνων/ έκτακτων αναγκών και την προστασία από τις φυσικές καταστροφές συστήματα αυτοματισμού, παρακολούθησης και ελέγχου σε δίκτυα δημοτικής ύδρευσης εξοπλισμός για τη διαχείριση αποβλήτων 	<p>Με δεδομένο ότι το <u>κύριο</u> φυσικό αντικείμενο των πράξεων αυτού του τύπου είναι <u>αυτόνομο</u> και αφορά την προμήθεια, εγκατάσταση ή αντικατάσταση εξοπλισμού μέσω δημόσιας/ων σύμβασης/ων, κατά κανόνα <u>όλα</u> τα υποέργα στα οποία οργανώνεται η πράξη εντάσσονται στο είδος υποέργου «5003 Προμήθειες».</p> <p>Σε ορισμένες πράξεις αυτού του τύπου, εκτός από τα υποέργα προμηθειών, δύναται να εντάσσονται και υπηρεσίες οι οποίες κρίνονται σκόπιμες για την υποστήριξη του κυρίως φυσικού αντικείμενου (που είναι ο εξοπλισμός). Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι οι πράξεις διαχείρισης αποβλήτων σε Δήμους, που το κύριο φυσικό αντικείμενο είναι η προμήθεια εξοπλισμού (π.χ. η προμήθεια κάδων κομποστοποίησης), όμως οι δράσεις ευαισθητοποίησης και προβολής είναι σημαντικές για τη χρήση του εξοπλισμού. Για τις υπηρεσίες αυτές δημιουργούνται επιπλέον <u>διακριτά υποέργα</u>. Ως προς την επιλογή του είδους:</p> <ul style="list-style-type: none"> Όταν οι υπηρεσίες υλοποιούνται μέσω σύμβασης με ανάδοχο, το είδος υποέργου είναι είτε το «5001 Μελέτες και υπηρεσίες τεχνικών έργων» είτε το «5004 Υπηρεσίες και μελέτες πλην μελετών/υπηρεσιών για τεχνικά έργα», ανάλογα με το αν οι υπηρεσίες <u>εμπίπτουν ή όχι</u> στην περ. 7(α) της παρ. 1 του αρ. 2 του ν. 4412/2016 (βλ. <u>Οδηγίες Ο.1 του Εγχειριδίου ΣΔΕ 2021-2027 για τα είδη Υποέργων</u>) Όταν οι υπηρεσίες υλοποιούνται από τον ίδιο το δικαιούχο, το είδος υποέργου είναι το «5005 Επιχορήγηση για εκτέλεση υποέργου με ίδια μέσα».

⁶ Για την επιλογή αυτού του τύπου πράξεων, σημειώνεται το εξής: Μία τμηματοποιημένη πράξη (phased), που στην προηγούμενη προγραμματική περίοδο είχε ενταχθεί σε κατηγορία έργων υποδομής (1.1 έως 1.15), γιατί το κύριο φυσικό της αντικείμενο ήταν το τεχνικό έργο, και στη νέα προγραμματική περίοδο το τμήμα που απομένει να υλοποιηθεί είναι μόνο οι προμήθειες (γιατί η εργολαβία είχε ολοκληρωθεί), κατατάσσεται στην κατηγορία 2.1, καθώς πλέον το κύριο φυσικό της αντικείμενο είναι ο «εξοπλισμός - προμήθεια ή/ και εγκατάσταση».

⁷ Αυτοτελείς πράξεις: το φυσικό τους αντικείμενο είναι αυτοτελές και ανεξάρτητο. Δεν αποτελεί τμήμα πράξης άλλης κατηγορίας για να εξυπηρετήσει το κύριο έργο, όπως στην περίπτωση προμήθειας και εγκατάστασης εξοπλισμού που υποστηρίζει/ συμπληρώνει ένα έργο υποδομής.

ΤΥΠΟΣ ΠΡΑΞΗΣ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΠΡΑΞΕΩΝ ΣΕ ΥΠΟΕΡΓΑ
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ εξοπλισμός για την εξυπηρέτηση, προσβασιμότητα, ψυχαγωγία και άθληση ατόμων με κινητικές αναπηρίες ή ατόμων περιορισμένης κινητικότητας (ηλικιωμένων, ατόμων με περιορισμένη όραση, κλπ) ▪ αστικά οχήματα αντιρρυπαντικής τεχνολογίας, ηλεκτρικά οχήματα και σταθμοί φόρτισής τους σε Δήμους, κλπ 	<p>Ως προς την οργάνωση της πράξης σε υποέργα, ισχύει ο βασικός κανόνας ότι: για κάθε δημόσια σύμβαση προμήθειας και εγκατάστασης εξοπλισμού (ανεξαρτήτου προϋπολογισμού) δημιουργείται διαφορετικό υποέργο (<i>δηλ. 1 δημόσια σύμβαση - 1 υποέργο</i>). Οι εξαιρέσεις σε αυτό, αφορούν τα ακόλουθα:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Υποέργο μπορεί να αντιστοιχεί <u>σε ομάδα</u> δημόσιων συμβάσεων και όχι σε μία και μόνο σύμβαση, σε περιπτώσεις συμβάσεων οι οποίες προκύπτουν μετά από υποδιαίρεση σε τμήματα (lots) σύμφωνα με το ν. 4412/2016. Εάν, ωστόσο, μία από αυτές τις συμβάσεις έχει $n/u > 60.000 \text{ €}$ (χωρίς ΦΠΑ), δημιουργείται διακριτό υποέργο στο πλαίσιο της ίδιας πράξης. ✓ Για τμηματοποιημένη πράξη δημιουργούνται τόσα υποέργα όσα απαιτούνται για να ολοκληρωθεί η πράξη (προμήθειας) στη νέα προγραμματική περίοδο. Στο πλαίσιο αυτό, περιλαμβάνονται περιπτώσεις με υποέργα που αντιστοιχούν <u>σε τμήμα</u> δημόσιας σύμβασης προμηθειών, και όχι σε πλήρη σύμβαση.

ΤΥΠΟΣ ΠΡΑΞΗΣ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΠΡΑΞΕΩΝ ΣΕ ΥΠΟΕΡΓΑ
3. ΜΕΛΕΤΕΣ και ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΜΕΣΩ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ (πλην πράξεων ΤΒ)		
3.1 Τεχνικές μελέτες	<p>Αυτοτελείς⁸ πράξεις οι οποίες περιλαμβάνουν μία ή περισσότερες τεχνικές μελέτες που εκπονούνται μέσω δημόσιων συμβάσεων με αναδόχους-μελετητές και το αντικείμενό τους μπορεί να είναι:</p> <ul style="list-style-type: none"> η μελέτη κατασκευής/ αποκατάστασης ή η εξέταση της δυνατότητας κατασκευής ενός τεχνικού έργου, η ωρίμανση ενός τεχνικού έργου ώστε να είναι έτοιμο για δημοπράτηση, ο σχεδιασμός και η απεικόνιση ενός τεχνικού έργου, ο σχεδιασμός και η απεικόνιση ενός ευρύτερου χώρου για «υποδεχθεί» ή όχι τεχνικά έργα - χωρικός σχεδιασμός. <p>Συνήθως τα παραδοτέα είναι μελέτες ωρίμανσης (αρχιτεκτονικές, στατικές, τοπογραφικές, γεωτεχνικές, η/μ, χημικοτεχνικές, περιβαλλοντικές, υδραυλικές, κλπ), χωροταξικές και ρυθμιστικές μελέτες, πολεοδομικές και ρυμοτομικές μελέτες - τοπικά πολεοδομικά σχέδια Δήμων, άλλες τεχνικές μελέτες, κλπ.</p>	<p>Με δεδομένο ότι το φυσικό αντικείμενο των πράξεων αυτού του τύπου είναι <i>αυτόνομο</i> και αφορά <i>αποκλειστικά</i> την εκπόνηση μελέτης/μελετών για την παραγωγή τεχνικού έργου, συνήθως η πράξη αποτελείται από ένα υποέργο (1 ΤΔΠ - 1 ΤΔΥ).</p> <p>Το είδος υποέργου είναι κατά κανόνα το «5001 Μελέτες και υπηρεσίες τεχνικών έργων», καθώς οι συγκεκριμένες μελέτες εμπίπτουν στην περ. 7(α) της παρ. 1 του αρ. 2 του ν.4412/2016 και σε κωδικό CPV του Προσαρτήματος Γ του Παραρτήματος Ι του ν. 4412/2016.</p>
3.2 Τοπικά Σχέδια δράσης/ διαχείρισης	<p>Αυτοτελείς πράξεις που εκπονούνται μέσω δημόσιων συμβάσεων με αναδόχους και το φυσικό τους αντικείμενο αφορά την εκπόνηση σχεδίων δράσης/διαχείρισης (master plans) σε τοπικό επίπεδο.</p> <p>Τα τοπικά σχέδια δράσης/ διαχείρισης αποσκοπούν στην καταγραφή και ιεράρχηση συγκεκριμένων δράσεων και παρεμβάσεων για τον περιορισμό κινδύνων, τη διασφάλιση της δημόσιας υγείας, την υιοθέτηση και εφαρμογή ορθών πρακτικών για τη διαχείριση προβλημάτων (π.χ. λειψυδρία, ρύπανση, δασικές πυρκαγιές, ενέργεια, κοινωνικά θέματα, κλπ) σε τοπικό επίπεδο.</p>	<p>Μία πράξη αυτού του τύπου οργανώνεται σε όσα υποέργα χρειάζονται ανά διακριτό τμήμα του συνολικού φυσικού αντικείμενου, ενώ ισχύει ο βασικός κανόνας οργάνωσης ότι: για κάθε δημόσια σύμβαση (ανεξαρτήτου προϋπολογισμού) δημιουργείται διαφορετικό υποέργο.</p> <p>Ενδεικτικά στην ππ 2014-2020, στα Σχέδια Δράσης Ύδρευσης Δήμων, η οργάνωση της πράξης γινόταν σε δύο διακριτά υποέργα/ΤΔΥ: ένα για το master plan και ένα για το σχέδιο ασφάλειας νερού, ενώ για την υποστήριξη των τοπικών σχεδίων δράσης για τη διαχείριση των στερεών αποβλήτων Δήμων, η πράξη οργανωνόταν σε ένα και μόνο υποέργο.</p> <p>Προσοχή απαιτείται κατά την επιλογή του <u>είδους του υποέργου</u> που αφορά τη <u>σύνταξη</u> του σχεδίου δράσης/διαχείρισης:</p>

⁸ *Αυτοτελείς πράξεις*: το φυσικό τους αντικείμενο είναι *αυτοτελές* και *ανεξάρτητο*. Δεν αποτελεί τμήμα πράξης άλλης κατηγορίας για να εξυπηρετήσει το κύριο έργο, όπως στην περίπτωση μελέτης τεχνικού έργου (*είδους 5001*) που αποτελεί *προπαρασκευαστικό* υποέργο σε πράξη υποδομής.

ΤΥΠΟΣ ΠΡΑΞΗΣ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΠΡΑΞΕΩΝ ΣΕ ΥΠΟΕΡΓΑ
3. ΜΕΛΕΤΕΣ και ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΜΕΣΩ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ (πλην πράξεων ΤΒ)		
3.2 (συνέχεια)		<ul style="list-style-type: none"> Για υποέργα που το φυσικό τους αντικείμενο και παραδοτέα περιλαμβάνουν μελέτες ή υπηρεσίες που εμπίπτουν στην περ. 7(α) της παρ. 1 του αρ. 2 του ν.4412/2016 και σε κωδικό CPV του Προσαρτ. Γ του Παραρτ. Ι του ν. 4412/2016, το είδος που επιλέγεται είναι το «5001 Μελέτες και υπηρεσίες τεχνικών έργων». Σε διαφορετική περίπτωση, επιλέγεται το «5004 Υπηρεσίες και μελέτες πλην μελετών/υπηρεσιών για τεχνικά έργα». <p>Εφόσον στο πλαίσιο μίας πράξης αυτής της κατηγορίας προβλέπονται και προμήθειες για τη υποστήριξη και την υλοποίηση του σχεδίου δράσης (π.χ. οχήματα για την εφαρμογή ενός αντιπυρικού σχεδίου), δημιουργούνται επιπλέον διακριτά υποέργα, είδους «5003 Προμήθειες».</p>
3.3 Εθνικά σχέδια δράσης/ διαχείρισης	<p>Αυτοτελείς πράξεις που εκπονούνται μέσω δημόσιων συμβάσεων με αναδόχους και το αντικείμενό τους αφορά την εκπόνηση σχεδίων δράσης/διαχείρισης τα οποία προσδιορίζουν εθνικούς στόχους, δράσεις και μέτρα <u>σε επίπεδο χώρας</u>.</p> <p>Χαρακτηριστικό παράδειγμα της ππ 14-20 αποτελεί η εκπόνηση Ειδικών Περιβαλλοντικών Μελετών (ΕΜΠ) και Σχεδίων Διαχείρισης για τις περιοχές του Δικτύου Natura 2000, με σκοπό να προσδιοριστούν οι όροι και οι περιορισμοί στις χρήσεις γης και στις δραστηριότητες εντός των προστατευόμενων αυτών περιοχών και να τεθούν οι εθνικοί στόχοι για την διατήρηση και προστασία των οικοσυστημάτων τους.</p> <p>Αντίστοιχα παραδείγματα είναι τα εθνικά Σχέδια Δράσης και μέτρα για την διαχείριση κινδύνων, πλημμύρας, το κτηματολόγιο, κλπ</p> <p>Η κατηγορία θα μπορούσε να αφορά και εθνικά σχέδια διαχείρισης κοινωνικών θεμάτων (για την αντιμετώπιση φτώχειας, για την απασχόληση, κλπ)</p>	<p>Με δεδομένο ότι τα σχέδια διαχείρισης γίνονται σε εθνικό επίπεδο, το συνολικό αντικείμενο της πράξης συνήθως «διασπάται» σε υποέργα με βάση τη <u>χωρική αναφορά</u> (π.χ. ανά χωρικό/ά διαμέρισμα/τα, όσα προφανώς εντάσσονται στο πεδίο εφαρμογής της πράξης), ενώ ισχύει ο βασικός κανόνας οργάνωσης ότι: για κάθε δημόσια σύμβαση (ανεξαρτήτου προϋπολογισμού) δημιουργείται διαφορετικό υποέργο.</p> <p>Για τα υποέργα που το φυσικό τους αντικείμενο και παραδοτέα περιλαμβάνουν ειδικές ή στρατηγικές Μελέτες Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων ή υπηρεσίες που εμπίπτουν στην περ. 7(α) της παρ. 1 του αρ. 2 του ν.4412/2016 και σε κωδικό CPV του Προσαρτ. Γ του Παραρτ. Ι του ν. 4412/2016, το είδος υποέργου που επιλέγεται είναι το «5001 Μελέτες και υπηρεσίες τεχνικών έργων».</p> <p>Σε διαφορετική περίπτωση, επιλέγεται το «5004 Υπηρεσίες και μελέτες πλην μελετών/υπηρεσιών για τεχνικά έργα».</p> <p>Εάν στο πλαίσιο της πράξης υπάρχει διακριτό υποέργο με δημόσια σύμβαση για τον συντονισμό και την παροχή ενιαίων κατευθύνσεων, το υποέργο είναι είδους «5004 Υπηρεσίες και μελέτες πλην μελετών/υπηρεσιών για τεχνικά έργα», <u>εκτός εάν</u> στο φυσικό αντικείμενο/παραδοτέα του υποέργου περιλαμβάνονται η σύνταξη προδιαγραφών για μελέτες ή υπηρεσίες που εμπίπτουν στην περ. 7(α) της παρ. 1 του αρ. 2 του ν.4412/2016, οπότε επιλέγεται το «5001 Μελέτες και υπηρεσίες τεχνικών έργων».</p>

ΤΥΠΟΣ ΠΡΑΞΗΣ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΠΡΑΞΕΩΝ ΣΕ ΥΠΟΕΡΓΑ
3. ΜΕΛΕΤΕΣ και ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΜΕΣΩ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ (πλην πράξεων ΤΒ)		
3.4 Υπηρεσίες μέσω δημόσιας σύμβασης (πλην ΤΒ)	<p>Αυτοτελείς⁹ πράξεις (πλην πράξεων ΤΒ) οι οποίες περιλαμβάνουν υπηρεσίες που παρέχονται από αναδόχους μέσω δημόσιων συμβάσεων και το φυσικό τους αντικείμενο <u>μπορεί</u> να είναι:</p> <ul style="list-style-type: none"> οικονομικές ή κοινωνικές μελέτες, μελέτες οργάνωσης και επιχειρησιακής έρευνας, εμπειρογνώμοσύνες, μελέτες εφαρμογής (ανάλυσης και επεξεργασίας), μελέτες αξιολόγησης, κλπ ψηφιακές υπηρεσίες, ανάπτυξη πληροφοριακών δικτύων, πλατφόρμες πληροφορικής και εφαρμογές ΤΠΕ συμβουλευτικές υπηρεσίες για την εξειδίκευση δράσεων προώθησης και βελτίωσης της αγοράς σε διάφορους τομείς δράσεις, μηχανισμοί, δίκτυα πληροφόρησης, δημοσιότητας, επικοινωνίας, ενημέρωσης, ευαισθητοποίησης, προβολή και προώθηση προϊόντων λειτουργική επισκόπηση, αξιολόγηση και αναδιοργάνωση δομών, θεσμική και λειτουργική αναβάθμιση, ανάπτυξη και τυποποίηση διαδικασιών υπηρεσίες ενεργειακής αναβάθμισης χωρίς να προβλέπεται τεχνικό έργο/ εργολαβία, βλ. οργάνωση έργων υποδομής και κατηγ. 1.12) παρακολούθηση ποιότητας υδάτων, δειγματοληψίες εργαστηριακοί έλεγχοι παρακολούθηση περιβαλλοντικών ή κοινωνικών θεμάτων και δεικτών, παρατηρητήρια οικοσυστημάτων επιτήρηση-έλεγχος δραστηριοτήτων, κλπ 	<p>Με δεδομένο ότι το φυσικό αντικείμενο των πράξεων αυτού του τύπου είναι αυτόνομο και αφορά την παροχή υπηρεσιών, κατά κανόνα τα <u>κύρια</u> υποέργα στα οποία οργανώνεται η πράξη εντάσσονται στο είδος «5004 Παροχή υπηρεσιών εκτός μελέτης/υπηρεσίας για τεχνικά έργα», ενώ υπάρχουν περιπτώσεις που κάποια υποέργα εντάσσονται στο είδος υποέργου «5001 Μελέτες και υπηρεσίες τεχνικών έργων», όταν περιλαμβάνουν μελέτες ή υπηρεσίες που εμπίπτουν στην περ. 7(α) της παρ. 1 του αρ. 2 του ν.4412/2016 και σε κωδικό CPV του Προσαρτήματος Γ του Παραρτήματος Ι του ν. 4412/2016 (π.χ. μελέτες συστημάτων πληροφορικής και δικτύων).</p> <p>Εφόσον στο πλαίσιο μίας πράξης προβλέπονται και προμήθειες που κρίνονται σκόπιμες για τη υποστήριξη του κυρίως έργου (π.χ. προμήθειες ειδικού εξοπλισμού ή λογισμικού σε πράξεις παροχής ψηφιακών υπηρεσιών), τότε δημιουργούνται επιπλέον διακριτά υποέργα, είδους «5003 Προμήθειες», τα οποία υποστηρίζουν τα κύρια υποέργα υπηρεσιών.</p> <p>Ως προς τον αριθμό των υποέργων, η πράξη οργανώνεται σε όσα υποέργα χρειάζονται ανά διακριτό τμήμα του συνολικού φυσικού αντικειμένου, ενώ ισχύει ο βασικός κανόνας οργάνωσης ότι: για κάθε δημόσια σύμβαση (ανεξαρτήτου προϋπολογισμού) δημιουργείται διαφορετικό υποέργο. Οι εξαιρέσεις σε αυτό, αφορούν τα ακόλουθα:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Για τμηματοποιημένη πράξη (phased) δημιουργούνται τόσα υποέργα όσα απαιτούνται για να ολοκληρωθεί η πράξη (παροχής υπηρεσιών) στη νέα προγραμματική περίοδο. Στο πλαίσιο αυτό, περιλαμβάνονται περιπτώσεις με υποέργα που αντιστοιχούν σε τμήμα δημόσιας σύμβασης, και όχι σε πλήρη σύμβαση. ✓ Υποέργο μπορεί να αντιστοιχεί σε ομάδα δημόσιων συμβάσεων και όχι σε μία και μόνο σύμβαση, σε περιπτώσεις συμβάσεων οι οποίες προκύπτουν μετά από υποδιαίρεση σε τμήματα (lots) σύμφωνα με το ν. 4412/2016. Εάν, ωστόσο, μία από αυτές τις συμβάσεις έχει π/υ > 60.000 € (χωρίς ΦΠΑ), δημιουργείται διακριτό υποέργο στο πλαίσιο της ίδιας πράξης.

⁹ *Αυτοτελείς πράξεις*: το φυσικό τους αντικείμενο είναι *αυτοτελές* και *ανεξάρτητο*. Δεν αποτελεί τμήμα πράξης άλλης κατηγορίας για να εξυπηρετήσει το κύριο έργο, όπως στην περίπτωση παροχής υπηρεσιών που «υποστηρίζουν» ένα έργο υποδομής.

ΤΥΠΟΣ ΠΡΑΞΗΣ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΠΡΑΞΕΩΝ ΣΕ ΥΠΟΕΡΓΑ
4. ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΦΟΡΕΩΝ ΜΕΣΩ ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΒΟΗΘΕΙΑΣ		
4.1 Υποστήριξη λειτουργίας φορέων μέσω Τεχνικής Βοήθειας	<p>Πράξεις που αφορούν <u>αποκλειστικά</u> ενέργειες Τεχνικής Βοήθειας (ΤΒ) οι οποίες υλοποιούνται από τις Ειδικές Υπηρεσίες, Ενδιάμεσους Φορείς και δικαιούχους των Προγραμμάτων. Η υλοποίησή τους γίνεται μέσω δημόσιων συμβάσεων με αναδόχους ή/ και με ίδια μέσα από τον δικαιούχο.</p> <p>Το φυσικό αντικείμενο των πράξεων αφορά στην υποστήριξη της λειτουργίας φορέων που είναι δικαιούχοι ενεργειών ΤΒ και συνίσταται στην προμήθεια εξοπλισμού, στην εκπόνηση μελετών/εμπειρογνωμοσυών, στην παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών, στην κάλυψη δαπανών μετακινήσεων και εκπαίδευσης προσωπικού, στην κάλυψη λειτουργικών δαπανών και αμοιβών προσωπικού, καθώς και σε κάθε άλλη απαραίτητη δαπάνη που αποσκοπεί στη διαχείριση και υλοποίηση των Προγραμμάτων, ενώ δύναται να περιλαμβάνει πρόσθετες δράσεις για την ενίσχυση της διοικητικής ικανότητας εμπλεκόμενων φορέων.</p> <p>Οι επιλέξιμες ενέργειες και οι δικαιούχοι-φορείς ενεργειών ΤΒ, οι διαδικασίες ανάθεσης και υλοποίησης, η δημιουργία και τήρηση καταλόγου αναδόχων ΤΒ, κλπ καθορίζονται στο Νόμο 4914/2022 και στην κατά εξουσιοδότηση αυτού Υπουργική Απόφαση Τεχνικής Βοήθειας.</p>	<p>Κάθε πράξη που αντιστοιχεί σε υποστήριξη φορέων μέσω ΤΒ οργανώνεται σε υποέργα λαμβάνοντας υπόψη <u>συνδυαστικά</u>: τη διακριτότητα του φυσικού αντικείμενου, τον τρόπο υλοποίησης του κάθε υποέργου (είτε αποκλειστικά με δημόσια σύμβαση είτε με ίδια μέσα από το δικαιούχο) και το βασικό κανόνα οργάνωσης σύμφωνα με τον οποίο για κάθε δημόσια σύμβαση δημιουργείται διαφορετικό υποέργο.</p> <p>Στο πλαίσιο αυτό, συνιστάται να δημιουργούνται διακριτά υποέργα, λαμβάνοντας υπόψη τις <u>υποκατηγορίες</u> των επιλέξιμων ενεργειών που καθορίζονται στην ισχύουσα ΥΑ ΤΒ (που αποτυπώνουν και τη διακριτότητα του φυσικού αντικείμενου) σε συνδυασμό με τον τρόπο υλοποίησης. Ενδεικτικά, συνιστάται να υπάρχει διαφορετικό υποέργο για τις προμήθειες εξοπλισμού γραφείων, για τις προμήθειες βιβλίων, για τις μετακινήσεις του προσωπικού, για τις εκπαιδεύσεις, για τα γενικά λειτουργικά έξοδα, για τις μελέτες /εμπειρογνωμοσύνες με ίδια μέσα, για τις μελέτες /εμπειρογνωμοσύνες που υλοποιούνται αποκλειστικά με δημόσιες συμβάσεις, κλπ</p> <p>Όσον αφορά στα είδη υποέργων (βλ. και οδηγίες Ο.1 του ΣΔΕ για τα είδη υποέργων):</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Για υποέργα ΤΒ που αφορούν προμήθειες που υλοποιούνται <u>αποκλειστικά</u> με δημόσια/ες σύμβαση/εις, επιλέγεται το «5003 Προμήθειες». ✓ Για υποέργα ΤΒ που αφορούν μελέτες ή υπηρεσίες που υλοποιούνται <u>αποκλειστικά</u> με δημόσια/ες σύμβαση/εις επιλέγεται είτε το «5001 Μελέτες και υπηρεσίες τεχνικών έργων» είτε το «5004 Υπηρεσίες και μελέτες πλην μελετών/υπηρεσιών για τεχνικά έργα», ανάλογα με το αν οι υπηρεσίες <u>εμπίπτουν ή όχι</u> στην περ. 7(α) της παρ. 1 του αρ. 2 του ν. 4412/2016 ✓ Για υποέργα ΤΒ που υλοποιούνται από το Δικαιούχο <u>με ίδια μέσα</u>, επιλέγεται το είδος υποέργου 5013 «Ενέργειες ΤΒ με ίδια μέσα». <p>Εξαιρέσεις ως προς οργάνωση των υποέργων:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Ένα <u>υποέργο ΤΒ</u> είδους 5003 ή 5001 ή 5004 μπορεί να αντιστοιχεί σε <u>ομάδα</u> δημόσιων συμβάσεων και όχι σε μία και μόνο σύμβαση, όταν το φυσικό αντικείμενο είναι ομοιόδες, αφορά προμήθεια εξοπλισμού ή υπηρεσίες, και καθεμία από τις συμβάσεις έχει π/υ ≤ 60.000 € (χωρίς ΦΠΑ). Εάν μία από αυτές τις συμβάσεις έχει π/υ > 60.000 € (χωρίς ΦΠΑ), δημιουργείται διακριτό υποέργο στο πλαίσιο της ίδιας πράξης.

ΤΥΠΟΣ ΠΡΑΞΗΣ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΠΡΑΞΕΩΝ ΣΕ ΥΠΟΕΡΓΑ
		<ul style="list-style-type: none"> Στο πλαίσιο ενός υποέργου ΤΒ που υλοποιείται από τον ίδιο το δικαιούχο με ίδια μέσα (είδους «5013 «Ενέργειες ΤΒ με ίδια μέσα»), μπορεί να προβλέπονται ανάθεση/εις δημόσιων συμβάσεων με αναδόχους. Ενδεικτικά σε <i>υποέργο για εκπαίδευση</i> μπορεί να περιληφθούν δημόσιες συμβάσεις για υπηρεσίες εκπαίδευσης, υπηρεσίες εστίασης, δημοσιότητας, κλπ ή σε <i>υποέργο για γενικά λειτουργικά έξοδα</i> να περιληφθούν συμβάσεις για προμήθεια αναλώσιμων, για υπηρεσίες καθαριότητας, κλπ. Σε αυτές τις περιπτώσεις, το υποέργο/ΤΔΥ <i>είδους 5013</i> δύναται να περιλαμβάνει δημόσιες συμβάσεις, - μία ή περισσότερες-, με την προϋπόθεση ότι καθεμία έχει π/υ ≤ 60.000 ευρώ (χωρίς ΦΠΑ). Εάν μία από αυτές τις συμβάσεις έχει π/υ > 60.000 € (χωρίς ΦΠΑ), δημιουργείται επιπλέον <u>διακριτό</u> υποέργο στο <u>πλαίσιο της ίδιας πράξης</u>, για το οποίο επιλέγεται το είδος: «5003 Προμήθειες» ή «5004 Υπηρεσίες και μελέτες πλην μελετών/υπηρεσιών για τεχνικά έργα» (και όχι το «5013»).

ΤΥΠΟΣ ΠΡΑΞΗΣ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΠΡΑΞΕΩΝ ΣΕ ΥΠΟΕΡΓΑ
5. ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΕΣ ΕΡΕΥΝΕΣ/ ΕΡΓΑΣΙΕΣ με ΙΔΙΑ ΜΕΣΑ		
5.1 Αρχαιολογικές έρευνες/ εργασίες με ίδια μέσα	Αυτοτελείς πράξεις για αρχαιολογικές εργασίες/ έρευνες που το <u>κύριο</u> φυσικό τους αντικείμενο υλοποιείται α) με ίδια μέσα και β) δεν είναι έργο υποδομής (βλ. κατηγορία 1.14). Δικαιούχοι είναι κεντρικές Υπηρεσίες (Δ/νσεις) ή αποκεντρωμένες Περιφερειακές Υπηρεσίες του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού.	<p>Με δεδομένο ότι το κύριο φυσικό αντικείμενο των πράξεων αυτού του τύπου είναι αυτόνομο και υλοποιείται από Υπηρεσίες του Υπ. Πολιτισμού με ίδια μέσα, το κύριο υποέργο είναι <u>αποκλειστικά</u> <i>είδους «5007 Αρχαιολογικές έρευνες/ εργασίες με ίδια μέσα»</i>.</p> <p>Στο πλαίσιο αυτού του υποέργου μπορεί να προβλέπονται ανάθεση/εις δημόσιων συμβάσεων με αναδόχους (ενδεικτικά, για προμήθεια ειδικού εξοπλισμού, για ψηφιοποίηση υλικού, κλπ), υπό την προϋπόθεση ότι κάθε μία έχει π/υ ≤ 60.000 ευρώ (χωρίς ΦΠΑ). Εάν μία από αυτές τις συμβάσεις έχει π/υ > 60.000 € (χωρίς ΦΠΑ), δημιουργείται <u>διακριτό</u> υποέργο στο πλαίσιο της ίδιας πράξης, για το οποίο επιλέγεται το είδος: «5003 Προμήθειες» ή «5004 Υπηρεσίες και μελέτες πλην μελετών/υπηρεσιών για τεχνικά έργα».</p>

ΤΥΠΟΣ ΠΡΑΞΗΣ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΠΡΑΞΕΩΝ ΣΕ ΥΠΟΕΡΓΑ
6. ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ		
6.1 Ενίσχυση εκπαίδευσης - μισθοδοσία εκπαιδευτικού δυναμικού	<p>Οι πράξεις αυτού του τύπου αφορούν στη συστηματική υποστήριξη και τον εκσυγχρονισμό των σχολικών δομών στα διάφορα επίπεδα εκπαίδευσης, με την ενίσχυση και τον εμπλουτισμό του εκπαιδευτικού δυναμικού. Δικαιούχος είναι <u>κεντρικός</u> φορέας βάσει ειδικού θεσμικού πλαισίου.</p> <p>Μέσω των πράξεων εξασφαλίζονται η μείωση της μαθητικής διαρροής, η επανένταξη των μαθητών/τριών στη μαθησιακή διαδικασία, η βελτίωση της επίδοσής τους χωρίς επιπλέον δαπάνες σε συμπληρωματικά εξωσχολικά μαθήματα, η απόκτηση νέων γνώσεων και δεξιοτήτων, η ενίσχυση της πρόσβασης όλων στο εκπαιδευτικό σύστημα, η διαρκής υποστήριξη στην εκπαιδευτική διαδικασία μαθητών με αναπηρία ή και με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες κλπ</p> <p>Στο πλαίσιο των πράξεων συγχρηματοδοτείται η μισθοδοσία και τα οδοιπορικά έξοδα των εκπαιδευτικών ή/και του απαιτούμενου ειδικού εκπαιδευτικού και βοηθητικού προσωπικού. Συμπληρωματικά δύνανται να απαιτούνται και προμήθειες εξοπλισμού ή υποστηρικτικές ενέργειες για την οργάνωση, παρακολούθηση, προβολή κάθε πράξης, την υποστήριξη της λειτουργίας των Σχολικών Κέντρων Αντισταθμιστικής Εκπαίδευσης (ΣΚΑΕ), την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών, κλπ</p> <p><u>Ενδεικτικές</u> πράξεις της κατηγορίας:</p> <ul style="list-style-type: none"> ολοήμερο δημοτικό σχολείο και ολοήμερο νηπιαγωγείο ενίσχυση των υποστηρικτικών δομών εκπαίδευσης ανάπτυξη υποστηρικτικών δομών για την ένταξη και συμπερίληψη στην εκπαίδευση των μαθητών με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ενίσχυση της προσχολικής εκπαίδευσης εισαγωγή της αγγλικής γλώσσας στην προσχολική εκπαίδευση ενίσχυση μουσικών σχολείων ενισχυτική διδασκαλία σε μαθητές/τριες γυμνασίου ή λυκείου υποστήριξη σχολικών μονάδων ΕΠΑΛ ένταξη ευάλωτων κοινωνικών ομάδων στα σχολεία-τάξεις υποδοχής εξειδικευμένη εκπαιδευτική υποστήριξη για την ένταξη μαθητών με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες μέτρα εξατομικευμένης υποστήριξης μαθητών με αναπηρίες ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες 	<p>Το <u>κύριο</u> φυσικό αντικείμενο κάθε πράξης αυτού του τύπου (ενίσχυση εκπαίδευσης - κάλυψη μισθοδοσίας/ οδοιπορικών εξόδων του εκπαιδευτικού δυναμικού) που υλοποιείται από <u>κεντρικό φορέα</u>, είναι ειδικού σκοπού, καλύπτει όλη τη χώρα και οργανώνεται, ανά <u>σχολικό/ά έτος/η</u>, σε υποέργα είδους <i>«5011 Ειδικές Περιπτώσεις ΕΚΤ»</i>, ο αριθμός των οποίων καθορίζεται με βάση τη χωρική αναφορά (ανά κατηγορία Περιφέρειας ή ανά Περιφέρεια).</p> <p>Εάν στο πλαίσιο μίας πράξης προβλέπονται προμήθειες εξοπλισμού για την υποστήριξη του κυρίως φυσικού αντικειμένου τότε δημιουργούνται επιπλέον διακριτά υποέργα, είδους <i>«5003 Προμήθειες»</i>, ανά δημόσια σύμβαση.</p> <p>Εάν απαιτούνται υποστηρικτικές ενέργειες για την οργάνωση και παρακολούθηση, την προβολή και δημοσιότητα της πράξης, την υποστήριξη της λειτουργίας ΣΚΑΕ, την επιμόρφωση του εκπαιδευτικού δυναμικού, κλπ, αυτές υλοποιούνται <u>με ίδια μέσα με ευθύνη του δικαιούχου</u>, οπότε δημιουργείται/νται διακριτό/ά υποέργα, είδους <i>«5005 Επιχορήγηση για εκτέλεση υποέργου με ίδια μέσα»</i>, στο πλαίσιο των οποίων μπορεί να προβλέπονται αναθέσεις δημόσιων συμβάσεων με αναδόχους, με την προϋπόθεση ότι καθεμία από αυτές έχει π/υ ≤ 60.000 ευρώ (χωρίς ΦΠΑ). Εάν μία από αυτές τις συμβάσεις έχει π/υ > 60.000 € (χωρίς ΦΠΑ), δημιουργείται επιπλέον <u>διακριτό</u> υποέργο στο <u>πλαίσιο της ίδιας πράξης</u>, για το οποίο επιλέγεται το είδος: <i>«5003 Προμήθειες» ή «5004 Υπηρεσίες και μελέτες πλην μελετών/υπηρεσιών για τεχνικά έργα»</i></p>

ΤΥΠΟΣ ΠΡΑΞΗΣ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΠΡΑΞΕΩΝ ΣΕ ΥΠΟΕΡΓΑ
6.2 Μαθητεία/ πρακτική άσκηση με επιδότηση ωφελοϋμενων	<p>Πράξεις που αφορούν στη συμμετοχή απόφοιτων Ιδρυμάτων Εκπαίδευσης ή Κατάρτισης (Λύκεια, ΕΠΑΛ, ΙΕΚ, Ακαδημίες, κλπ) σε προγράμματα μαθητείας - εκπαίδευσης στο χώρο εργασίας, τα οποία προβλέπουν αμοιβή ή επιδότηση για τους μαθητευόμενους ή/και για τους εκπαιδευτικούς βάσει ειδικού θεσμικού πλαισίου.</p> <p>Στο πλαίσιο των πράξεων αυτής της κατηγορίας συγχρηματοδοτούνται οι αμοιβές των μαθητευόμενων, και εφόσον προβλέπεται από τη νομοθεσία και το αντικείμενο της πράξης: οι αμοιβές εκπαιδευτικών, η διοικητική υποστήριξη των τμημάτων μαθητείας, η πραγματοποίηση προπαρασκευαστικών προγραμμάτων για την πιστοποίηση των προσόντων των μαθητευόμενων και ενέργειες για τη διαχείριση της πράξης (παρακολούθηση/εποπτεία, δημοσιότητα, αποτίμηση).</p> <p>Ενδεικτικές πράξεις αυτού του τύπου/κατηγορίας, το 2014-2020 ήταν:</p> <ul style="list-style-type: none"> η Μαθητεία ΕΠΑΛ και ΙΕΚ, με δικαιούχο την Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων η Μαθητεία/Πρακτική Άσκηση των Επαγγελματικών Σχολών (ΕΠΑΣ) του Οργανισμού Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (ΟΑΕΔ). η Μαθητεία/Πρακτική Άσκηση σπουδαστών Ακαδημιών Εμπορικού Ναυτικού (Α.Ε.Ν.) με δικαιούχο τη Δ/νση Εκπαίδευσης Ναυτικών του Υπ. Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής. 	<p>Το <u>κύριο φυσικό αντικείμενο</u> κάθε πράξης αυτού του τύπου με άμεσα ωφελοϋμενους απόφοιτους Ιδρυμάτων Εκπαίδευσης/Κατάρτισης υλοποιείται από <u>κεντρικό φορέα</u>, είναι ειδικού σκοπού και οργανώνεται σε υποέργα είδους <u>«5011 Ειδικές Περιπτώσεις ΕΚΤ»</u>. Συνήθως δημιουργούνται διακριτά υποέργα 5011 για τους μαθητευόμενους ανά κατηγορία Περιφέρειας ή ανά Περιφέρεια, εάν η πράξη καλύπτει το σύνολο της χώρας.</p> <p>Εφόσον προβλέπονται αμοιβές εκπαιδευτικών, δημιουργούνται υποέργα <u>«5011 Ειδικές Περιπτώσεις ΕΚΤ»</u> ανά κατηγορία Περιφέρειας ή ανά Περιφέρεια και για τους εκπαιδευτικούς.</p> <p>Για συμπληρωματικές ενέργειες, που υλοποιούνται από τον δικαιούχο με ίδια μέσα και δύναται να αφορούν:</p> <ul style="list-style-type: none"> τη διοικητική υποστήριξη των τμημάτων μαθητείας, μέσω συντονιστών ΠΔΕ και υπευθύνων ΔΔΕ την πραγματοποίηση προπαρασκευαστικών προγραμμάτων για την πιστοποίηση των προσόντων ενέργειες για τη διαχείριση της πράξης (παρακολούθηση/εποπτεία, δημοσιότητα, αποτίμηση), <p>όπως στην περίπτωση της Μαθητείας με δικαιούχο την ΕΔ ΕΣΠΑ του Υπ. Παιδείας και Θρησκευμάτων, δημιουργούνται διακριτά υποέργα, είδους <u>«5005 Επιχορήγηση για εκτέλεση υποέργου με ίδια μέσα»</u>.</p>
6.3 Πρακτική άσκηση φοιτητών τριτοβάθμιας εκπαίδευσης	<p>Πράξεις που το κύριο φυσικό τους αντικείμενο αφορά στην υποστήριξη και ποιοτική αναβάθμιση του θεσμού της πρακτικής άσκησης των φοιτητών, προκειμένου να επιτευχθεί η ουσιαστική αμφίδρομη επικοινωνία μεταξύ Ανώτατης Εκπαίδευσης και εργασιακού χώρου. Η πρακτική άσκηση στοχεύει στην εξοικείωση των φοιτητών με το εργασιακό περιβάλλον και τις απαιτήσεις του επαγγελματικού χώρου, ώστε να καθίσταται ομαλότερη η μετάβασή τους από τον ακαδημαϊκό χώρο στο χώρο παραγωγής των επιχειρήσεων και των οργανισμών.</p> <p>Στο πλαίσιο των πράξεων αυτών καλύπτονται οι αποζημιώσεις πρακτικής άσκησης των φοιτητών, δαπάνες για τη διοικητική υποστήριξη του γραφείου πρακτικής άσκησης, αμοιβές επιστημονικών υπευθύνων, μετακινήσεις, δράσεις δημοσιότητας και προσέλκυσης φορέων, υποδοχής πρακτικής άσκησης, αναλώσιμα, προμήθεια/ συντήρηση μικροεξοπλισμού /λογισμικού.</p>	<p>Οι πράξεις αυτού του τύπου υλοποιούνται από τα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα της χώρας και οργανώνονται σε υποέργα είδους <u>«5005 Επιχορήγηση για εκτέλεση υποέργου με ίδια μέσα»</u>.</p> <p>Σε κάθε πράξη, κατά κανόνα, δημιουργείται:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ ένα <u>κύριο</u> υποέργο, αποκλειστικά για τις αποζημιώσεις των φοιτητών του Εκπαιδευτικού Ιδρύματος που συμμετέχουν ✓ υποστηρικτικά υποέργα για τη διοικητική και τεχνική υποστήριξη του γραφείου πρακτικής άσκησης, τη δικτύωση, την προβολή και την αξιολόγηση της εφαρμογής (κεντρικές δράσεις της πρακτικής άσκησης). Ο αριθμός αυτών των υποέργων καθορίζεται με βάση τα ακαδημαϊκά έτη.

ΤΥΠΟΣ ΠΡΑΞΗΣ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΠΡΑΞΕΩΝ ΣΕ ΥΠΟΕΡΓΑ
6.4 Ενίσχυση επιστημόνων και ερευνητών στην τριτοβάθμια εκπαίδευση	<p>Πράξεις που στοχεύουν στην ενδυνάμωση του επιστημονικού και ερευνητικού δυναμικού της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, στην ακαδημαϊκή τους εξέλιξη, στην παραγωγή νέας γνώσης και στην ανάσχεση του ανησυχητικού φαινομένου της μετανάστευσης επιστημόνων στο εξωτερικό (brain drain). Επίσης δύναται να στοχεύουν στη διευκόλυνση της φοίτησης σε Ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης από φοιτητές/τριες χαμηλών εισοδηματικών στρωμάτων ή/και που εμπίπτουν σε Ευπαθείς Κοινωνικές Ομάδες (ΕΚΟ).</p> <p>Η επιλογή γίνεται με βάση συγκεκριμένες διαδικασίες και κριτήρια που καθορίζονται σε ειδικό θεσμικό πλαίσιο.</p> <p>Στο πλαίσιο των πράξεων συγχρηματοδοτούνται οι αποζημιώσεις ή/και οι μετακινήσεις των ωφελούμενων.</p> <p>Συμπληρωματικά δύναται να απαιτούνται και προμήθειες εξοπλισμού ή υποστηρικτικές ενέργειες για την οργάνωση και διαχείριση μίας πράξης.</p> <p>Ενδεικτικές πράξεις αυτού του τύπου/κατηγορίας, το 2014-2020 ήταν:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Η απόκτηση ακαδημαϊκής διδακτικής εμπειρίας από νέους επιστήμονες κατόχους διδακτορικού μέσω της διδασκαλίας μαθημάτων από αυτούς σε Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα ▪ Η χορήγηση υποτροφιών για μεταπτυχιακές σπουδές ή μεταδιδακτόρων ερευνητών/ερευνητριών μέσω του Ιδρύματος Κρατικών Υποτροφιών (ΙΚΥ) ▪ Η ενίσχυση (υπό τη μορφή υποτροφίας) προπτυχιακών επιμελών φοιτητών/τριών που ανήκουν σε (ΕΚΟ) από το ΙΚΥ. 	<p>Οι πράξεις αυτού του τύπου υλοποιούνται από τα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα της χώρας ή το Ίδρυμα Κρατικών Υποτροφιών (ΙΚΥ) και οργανώνονται σε υποέργα είδους «5005 Επιχορήγηση για εκτέλεση υποέργου με ίδια μέσα».</p> <p>Κατά κανόνα, δημιουργείται ένα υποέργο ανά πράξη, αποκλειστικά για τις αποζημιώσεις των ωφελούμενων, εκτός αν απαιτείται να ληφθεί υπόψη η χωρική αναφορά, οπότε τα υποέργα διακρίνονται ανά κατηγορία Περιφέρειας ή ανά Περιφέρεια.</p> <p>Εφόσον προβλέπονται προμήθειες εξοπλισμού, δημιουργούνται υποέργα «5003 Προμήθειες», και για συμπληρωματικές ενέργειες που υλοποιούνται από τον ίδιο το δικαιούχο, υποέργα «5005 Επιχορήγηση για εκτέλεση υποέργου με ίδια μέσα».</p>
6.5 Άλλες ενέργειες εκπαίδευσης που το κύριο φ.α. υλοποιείται με ίδια μέσα	<p>Υλοποίηση εκπαιδευτών προγραμμάτων με ίδια μέσα που στοχεύουν στην εκπαίδευση, ενημέρωση, ευαισθητοποίηση μαθητών διαφόρων βαθμίδων της Εκπαίδευσης σε συγκεκριμένα θέματα (π.χ. περιβάλλον, αειφόρο διαχείριση), στην παροχή εκπαιδευτικών ευκαιριών σε ενήλικες, στην ένταξη στο εκπαιδευτικό σύστημα ομάδων που κινδυνεύουν από κοινωνικό αποκλεισμό, στην αντιμετώπιση των διακρίσεων κλπ</p> <p>Στο πλαίσιο των πράξεων, συμπληρωματικά δύναται να απαιτούνται προμήθειες εξοπλισμού, ενέργειες για το συντονισμό, την οργάνωση και διαχείρισή τους, επιμορφώσεις εκπαιδευτών, κλπ</p>	<p>Οι πράξεις αυτού του τύπου οργανώνονται σε υποέργα είδους «5005 Επιχορήγηση για εκτέλεση υποέργου με ίδια μέσα». Ο αριθμός των υποέργων καθορίζεται κατά κανόνα από τη χωρική αναφορά, οπότε διακρίνονται ανά κατηγορία Περιφέρειας ή ανά Περιφέρεια.</p> <p>Εφόσον προβλέπονται προμήθειες εξοπλισμού, δημιουργούνται υποέργα «5003 Προμήθειες». Για συμπληρωματικές ενέργειες/υπηρεσίες:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ όταν υλοποιούνται μέσω σύμβασης με ανάδοχο, το είδος υποέργου είναι το «5004 Υπηρεσίες και μελέτες πλην μελετών/υπηρεσιών για τεχνικά έργα», ✓ όταν υλοποιούνται από τον ίδιο το δικαιούχο, το είδος υποέργου είναι το «5005 Επιχορήγηση για εκτέλεση υποέργου με ίδια μέσα».

ΤΥΠΟΣ ΠΡΑΞΗΣ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΠΡΑΞΕΩΝ ΣΕ ΥΠΟΕΡΓΑ
7. ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ		
7.1 Κατάρτιση και πιστοποίηση μέσω δημόσιων συμβάσεων	<p>Πράξεις που το <u>κύριο</u> φυσικό τους αντικείμενο εκπονείται <u>μέσω δημόσιων συμβάσεων</u> με αναδόχους και αφορά την υλοποίηση κατάρτισης (θεωρητικής ή/και πρακτικής), συμβουλευτικής υποστήριξης και πιστοποίησης δεξιοτήτων εργαζόμενων, ανέργων ή άλλων ομάδων.</p> <p>Στόχος είναι η αναβάθμιση των επαγγελματικών τους προσόντων, η απόκτηση γνώσεων και η προσαρμογή τους στις σύγχρονες εξελίξεις και απαιτήσεις της αγοράς εργασίας.</p> <p>Στους ωφελούμενους (εργαζόμενους, ανέργους, κλπ) δύνανται να παρέχονται εκπαιδευτικά επιδόματα.</p>	<p>Το κύριο φυσικό αντικείμενο της πράξης (κατάρτιση/ συμβουλευτική/ πιστοποίηση) υλοποιείται με δημόσια/ες σύμβαση/εις και οργανώνεται σε υποέργα είδους «<u>5004 Υπηρεσίες και μελέτες πλην μελετών/υπηρεσιών για τεχνικά έργα</u>», με βάση τον κανόνα οργάνωσης: κάθε δημόσια σύμβαση - διαφορετικό υποέργο.</p> <p>Για πράξεις αυτού του τύπου που αφορούν ωφελούμενους <u>σε όλη τη χώρα</u>, υπάρχει η εξής διαφοροποίηση: συνήθως γίνεται ενιαία διαγωνιστική διαδικασία για το σύνολο των παρεχόμενων υπηρεσιών κατάρτισης/πιστοποίησης από την οποία επιλέγεται <u>ένας</u> ανάδοχος και υπογράφεται <u>μία</u> δημόσια σύμβαση. Στις περιπτώσεις αυτές, ο αριθμός των υποέργων κατάρτισης/πιστοποίησης μπορεί να καθοριστεί με και με βάση τη <u>χωρική αναφορά</u> (π.χ. ανά Περιφέρεια/ κατηγορία Περιφέρειας) και κάθε υποέργο, <u>είδους 5004</u>, να αποτελεί <u>τμήμα</u> αυτής της δημόσιας σύμβασης στην περιοχή/περιοχές που υλοποιείται.</p> <p>Τα <u>εκπαιδευτικά επιδόματα</u> στους ωφελούμενους, <u>εφόσον προβλέπονται</u>, παρέχονται από το δικαιούχο (ή συνδικαιούχο), οπότε δημιουργείται διακριτό υποέργο, είδους «<u>5005 Επιχορήγηση για εκτέλεση υποέργου με ίδια μέσα</u>».</p> <p>Εάν στο πλαίσιο της πράξης παρέχονται και άλλες υπηρεσίες, όπως για την προετοιμασία, παρακολούθηση, συντονισμό και αποτίμηση των καταρτίσεων ή για την ανάπτυξη των προδιαγραφών και του εκπαιδευτικού υλικού ή ενέργειες ενημέρωσης και προβολής, κλπ, δημιουργούνται <u>επιπλέον διακριτά</u> υποέργα (εφόσον βέβαια οι υπηρεσίες αυτές δεν περιλαμβάνονται στο αντικείμενο της δημόσιας/ων σύμβασης/ων για την κατάρτιση/πιστοποίηση) και ισχύουν τα εξής:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Όταν οι υπηρεσίες υλοποιούνται μέσω σύμβασης με ανάδοχο, το είδος υποέργου είναι το «<u>5004 Υπηρεσίες και μελέτες πλην μελετών/υπηρεσιών για τεχνικά έργα</u>», ✓ Όταν οι υπηρεσίες υλοποιούνται από τον ίδιο το δικαιούχο, το είδος υποέργου είναι το «<u>5005 Επιχορήγηση για εκτέλεση υποέργου με ίδια μέσα</u>».
7.2 Κατάρτιση και πιστοποίηση μέσω επιταγών εισόδου (voucher)	<p>Πράξεις που το κύριο φυσικό τους αντικείμενο υλοποιείται με το σύστημα των <u>επιταγών κατάρτισης (training voucher)</u> και αφορά στην ενδυνάμωση γνώσεων και δεξιοτήτων ανέργων, εργαζόμενων, κλπ, μέσω της υλοποίησης δράσεων κατάρτισης (θεωρητικής ή/και πρακτικής), συμβουλευτικής υποστήριξης και πιστοποίησης, με στόχο την εύρεση εργασίας ή/και την προσαρμογή τους στις σύγχρονες απαιτήσεις της αγοράς εργασίας.</p>	<p>Το κύριο φυσικό αντικείμενο της πράξης αυτού του τύπου (κατάρτιση/ συμβουλευτική/ πιστοποίηση μέσω <u>voucher</u>, <u>συμπεριλαμβανομένου των εκπαιδευτικών επιδομάτων και της αμοιβής των παρόχων</u>) είναι ειδικού σκοπού και οργανώνεται, σε υποέργα είδους «<u>5011 Ειδικές Περιπτώσεις ΕΚΤ</u>». Ο αριθμός των υποέργων αυτών καθορίζεται συνήθως είτε με βάση τη χωρική αναφορά (π.χ. ανά κατηγορία Περιφέρειας ή ανά Περιφέρεια) είτε με βάση τον κύκλο κατάρτισης.</p>

ΤΥΠΟΣ ΠΡΑΞΗΣ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΠΡΑΞΕΩΝ ΣΕ ΥΠΟΕΡΓΑ
	<p>Σε κάθε πράξη, το «σχήμα» υλοποίησης περιλαμβάνει:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ έναν κεντρικό φορέα (δικαιούχο της Πράξης) ✓ τους παρόχους κατάρτισης/ συμβουλευτικής υποστήριξης / πιστοποίησης ✓ τους ωφελούμενους. <p>Ο δικαιούχος - κεντρικός φορέας εκδίδει προσκλήσεις εκδήλωσης ενδιαφέροντος τόσο για τους ωφελούμενους (εργαζόμενους, ανέργους, κλπ) όσο και για τους παρόχους κατάρτισης/ συμβουλευτικής/ πιστοποίησης.</p> <p>Τα άτομα που εκδηλώνουν ενδιαφέρον και επιλέγονται βάσει κριτηρίων, εγγράφονται σε «Μητρώο Ωφελουμένων» και δικαιούνται προσωπική «επιταγή κατάρτισης» με βάση την οποία έχουν τη δυνατότητα να λάβουν τις σχετικές υπηρεσίες και εκπαιδευτικό επίδομα. Μέσω της επιταγής κατάρτισης λαμβάνει την αμοιβή του (για τις παρεχόμενες υπηρεσίες) και ο φορέας-πάροχος ο οποίος έχει εγγραφεί σε «Μητρώο Παρόχων».</p> <p>Στο πλαίσιο των πράξεων αυτών, εκτός από το κύριο φυσικό αντικείμενο, δύναται να απαιτούνται και συμπληρωματικές ενέργειες για την ανάπτυξη του εκπαιδευτικού υλικού, των προδιαγραφών κατάρτισης, για την οργάνωση, παρακολούθηση, προβολή των δράσεων, το συντονισμό, κλπ</p>	<p>Εάν στο πλαίσιο της πράξης, εκτός από το κύριο φυσικό αντικείμενο, παρέχονται και άλλες υπηρεσίες, δημιουργούνται <u>επιπλέον διακριτά</u> υποέργα και ισχύουν τα εξής:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Όταν οι υπηρεσίες αυτές υλοποιούνται μέσω δημόσιας σύμβασης με ανάδοχο, το είδος υποέργου είναι το «5004 Υπηρεσίες και μελέτες πλην μελετών/υπηρεσιών για τεχνικά έργα». Ο αριθμός των ΥΕ 5004 καθορίζεται με βάση τη διακριτότητα του φυσικού αντικειμένου και τον κανόνα οργάνωσης: κάθε δημόσια σύμβαση - διαφορετικό υποέργο ✓ Όταν οι υπηρεσίες υλοποιούνται από τον ίδιο το δικαιούχο, το είδος υποέργου είναι το «5005 Επιχορήγηση για εκτέλεση υποέργου με ίδια μέσα». Ο αριθμός των ΥΕ 5005 καθορίζεται κατά κανόνα από τη διακριτότητα του φυσικού αντικειμένου. Επίσης, εάν για μία συμπληρωματική ενέργεια έχουν οριστεί πολλοί δικαιούχοι (π.χ. διαφορετικοί δικαιούχοι για την ανάπτυξη εκπαιδευτικού υλικού που αφορά συγκεκριμένες ειδικότητες), δημιουργούνται διακριτά υποέργα 5005 ανά δικαιούχο.
7.3 Κατάρτιση ή/και πιστοποίηση ανθρώπινου δυναμικού με ίδια μέσα	<p>Πράξεις κατάρτισης που το <u>κύριο</u> φυσικό τους αντικείμενο υλοποιείται με <u>ίδια μέσα</u> από και στοχεύει στην ανάπτυξη γνώσεων και δεξιοτήτων ανθρώπινου δυναμικού, μέσω εκπαιδευτικών και επιμορφωτικών προγραμμάτων.</p> <p>Το <u>κύριο</u> αντικείμενο (κατάρτιση/ πιστοποίηση) δύναται να περιλαμβάνει εκπαιδευτικό επίδομα/αποδοχές σπουδαστών, δαπάνες διδακτικού προσωπικού, εκπαιδευτικών επισκέψεων, δαπάνες για εισαγωγικό διαγωνισμό εφόσον προβλέπεται (αποζημιώσεις επιτηρητών, εξεταστών, βαθμολογητών, κλπ), εφόσον αυτά προσδιορίζονται σε ειδικό κανονιστικό και θεσμικό πλαίσιο (π.χ. ΚΥΑ).</p> <p>Στο πλαίσιο των πράξεων αυτών, εκτός από το κύριο φυσικό αντικείμενο, δύναται να απαιτούνται προμήθειες εξοπλισμού και συμπληρωματικές ενέργειες, ανάπτυξη εκπαιδευτικού υλικού, παροχή νομικών και άλλων συγγραμμάτων, προμήθεια λογισμικού ή άλλου εξοπλισμού απαραίτητου για το εκπαιδευτικό πρόγραμμα, κλπ</p>	<p>Το <u>κύριο</u> φυσικό αντικείμενο της πράξης αυτού του τύπου οργανώνεται σε υποέργα είδους «5005 Επιχορήγηση για εκτέλεση υποέργου με ίδια μέσα». Ο αριθμός των υποέργων αυτών καθορίζεται συνήθως με βάση την εκπαιδευτική σειρά ή τις ειδικότητες, ή την εκπαιδευτική βαθμίδα.</p> <p>Εάν στο πλαίσιο μίας πράξης προβλέπονται προμήθειες εξοπλισμού για την υποστήριξη του κυρίως φυσικού αντικειμένου τότε δημιουργούνται επιπλέον διακριτά υποέργα, είδους «5003 Προμήθειες», ανά δημόσια σύμβαση.</p> <p>Εάν απαιτούνται υποστηρικτικές ενέργειες,, δημιουργούνται επίσης <u>διακριτά</u> υποέργα και ισχύουν τα εξής:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Όταν οι υπηρεσίες αυτές υλοποιούνται μέσω δημόσιας σύμβασης με ανάδοχο, το είδος υποέργου είναι το «5004 Υπηρεσίες και μελέτες πλην μελετών/υπηρεσιών για τεχνικά έργα». Ο αριθμός των ΥΕ 5004 καθορίζεται με βάση τη διακριτότητα του φυσικού αντικειμένου και τον κανόνα οργάνωσης: κάθε δημόσια σύμβαση - διαφορετικό υποέργο

ΤΥΠΟΣ ΠΡΑΞΗΣ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΠΡΑΞΕΩΝ ΣΕ ΥΠΟΕΡΓΑ
7.3 (συνέχεια)	<p>Ενδεικτικές πράξεις αυτού του τύπου/κατηγορίας, το 2014-2020, ήταν η εκπαίδευση που παρείχε:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ η Εθνική Σχολή Δικαστικών Λειτουργών σε στελέχη του δικαστικού σώματος, ▪ το Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (ΕΚΔΔΑ) σε στελέχη του δημόσιου τομέα ▪ το Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής σε άνεργους ναυτικούς, <p>όπως επίσης και επιμορφωτικά προγράμματα σε εργαζόμενους του δημόσιου ή ιδιωτικού τομέα που παρέχονται από δικαιούχους, με ίδια μέσα.</p>	<p>✓ Όταν οι υπηρεσίες υλοποιούνται από τον ίδιο το δικαιούχο, το είδος υποέργου είναι το «5005 Επιχορήγηση για εκτέλεση υποέργου με ίδια μέσα». Ο αριθμός των ΥΕ 5005 καθορίζεται κατά κανόνα από τη διακριτότητα του φυσικού αντικείμενου.</p>
7.4 Επιμόρφωση και πιστοποίηση εκπαιδευτικών		

ΤΥΠΟΣ ΠΡΑΞΗΣ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΠΡΑΞΕΩΝ ΣΕ ΥΠΟΕΡΓΑ
8. ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ και ΔΟΜΕΣ		
8.1 Κέντρα Κοινότητας	Τα Κέντρα Κοινότητας λειτουργούν σε κάθε ΟΤΑ Α' βαθμού (Δήμο) και αποτελούν συμπληρωματικές δομές των Κοινωνικών Υπηρεσιών των Δήμων με σκοπό την περαιτέρω υποστήριξη τους στην εφαρμογή πολιτικών κοινωνικής προστασίας. Κάθε Κέντρο λειτουργεί ως τοπικό σημείο αναφοράς για την υποδοχή, εξυπηρέτηση, πληροφόρηση και διασύνδεση των πολιτών (ωφελομένων) με κοινωνικές υπηρεσίες και προγράμματα που υλοποιούνται στην εκάστοτε περιοχή παρέμβασης (front desk). Η λειτουργία τους διέπεται από ειδικό θεσμικό πλαίσιο.	Οι πράξεις των κατηγοριών 8.1 έως 8.7 αφορούν σε κοινωνικές υπηρεσίες και δομές που λειτουργούν σε τοπικό επίπεδο, και υλοποιούνται με ίδια μέσα, δηλ. από τον ίδιο τον δικαιούχο. Στο πλαίσιο των πράξεων συγχρηματοδοτούνται δαπάνες για τη λειτουργία των δομών: μισθοδοσία προσωπικού που παρέχει τις υπηρεσίες, προμήθειες, δημοσιότητα, κλπ.
8.2 ΚΗΦΗ (Κέντρα Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων)	Αποτελούν μονάδες ημερήσιας φιλοξενίας ηλικιωμένων ατόμων μη δυναμένων να αυτοεξυπηρετηθούν απόλυτα (κινητικές δυσκολίες, άνοια κ.λπ.), των οποίων το οικογενειακό περιβάλλον που τα φροντίζει, εργάζεται ή αντιμετωπίζει σοβαρά κοινωνικά και οικονομικά προβλήματα ή προβλήματα υγείας και αδυνατεί να ανταποκριθεί στην φροντίδα που έχει αναλάβει. Σκοπός τους είναι η βελτίωση της ποιότητας ζωής των ηλικιωμένων και η παραμονή τους στο φυσικό και οικογενειακό τους περιβάλλον, καθώς και η διατήρηση μιας φυσιολογικής κοινωνικής και εργασιακής ζωής των μελών του οικογενειακού και συγγενικού περιβάλλοντος που ασχολούνται με την φροντίδα των ατόμων αυτών. Η ίδρυση και λειτουργία των ΚΗΦΗ διέπεται από ειδικό θεσμικό πλαίσιο.	Κατά κανόνα, κάθε πράξη αντιστοιχεί σε ένα υποέργο (1 ΤΔΠ – 1 ΤΔΥ), είδους «5005 Επιχορήγηση για εκτέλεση υποέργου με ίδια μέσα». Στην περίπτωση που λειτουργούν παραρτήματα των κέντρων, δημιουργούνται διακριτά υποέργα, 5005. Με δεδομένο ότι στο πλαίσιο ενός υποέργου που υλοποιείται με ίδια μέσα μπορεί να προβλέπεται ή να έχει γίνει ανάθεση/εις μίας ή περισσότερων δημοσίων συμβάσεων με αναδόχους (ενδεικτικά: για προμήθεια αναλώσιμων, για δημοσιότητα), οι συμβάσεις αυτές μπορούν να περιληφθούν στο Υποέργο/ΤΔΥ που έχει δημιουργηθεί (είδους 5005), εφόσον έχουν π/υ ≤ 60.000 ευρώ (χωρίς ΦΠΑ) έκαστη. Εάν μία από αυτές τις συμβάσεις έχει π/υ > 60.000 € (χωρίς ΦΠΑ), δημιουργείται επιπλέον διακριτό υποέργο στο πλαίσιο της ίδιας πράξης, για το οποίο επιλέγεται το είδος: «5003 Προμήθειες» ή «5004 Υπηρεσίες και μελέτες πλην μελετών/υπηρεσιών για τεχνικά έργα».
8.3 ΚΔΗΦ (Κέντρα Δημέρευσης - Ημερήσιας Φροντίδας ατόμων με αναπηρία)	Αποτελούν δομές που παρέχουν υπηρεσίες διημέρευσης και ημερήσιας φροντίδας σε άτομα με αναπηρία. Ενδεικτικά, οι υπηρεσίες περιλαμβάνουν αποθεραπείες, εργοθεραπείες, λογοθεραπείες, φυσικοθεραπείες, ατομική ή ομαδική άσκηση, εκπαίδευση στην αυτοεξυπηρέτηση, ψυχαγωγία, δραστηριότητες, ψυχολογική υποστήριξη, μεταφορά προς και από το κέντρο.	
8.4 Δομές παροχής υπηρεσιών σε άστεγους	Σκοπός των δομών παροχής υπηρεσιών σε αστέγους είναι η κάλυψη βασικών αναγκών και η παροχή υποστηρικτικών υπηρεσιών με γνώμονα την προστασία και την κοινωνική ένταξη των αστέγων όπως αυτοί ορίζονται στις παραγράφους 1 και 2 του αρ. 29 του Ν. 4052/2012. Το πλαίσιο προδιαγραφών για αυτές τις δομές καθορίζεται σε ΚΥΑ. Ενδεικτικές δομές είναι το «Ανοικτό Κέντρο Ημέρας Αστέγων (ΑΚΕΑ)» και το «Υπνωτήριο Αστέγων».	Για τις δομές παροχής υπηρεσιών σε άστεγους, ισχύουν οι παραπάνω γενικές κατευθύνσεις για την οργάνωση των πράξεων σε υποέργα, με την εξής διαφοροποίηση: όταν η πράξη αφορά σε περισσότερες από μία δομή (π.χ. και το ΑΚΕΑ και το Υπνωτήριο), τότε δημιουργούνται διακριτά υποέργα, είδους 5005, ένα για κάθε δομή.

ΤΥΠΟΣ ΠΡΑΞΗΣ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΠΡΑΞΕΩΝ ΣΕ ΥΠΟΕΡΓΑ
8. ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ και ΔΟΜΕΣ		
8.4 (συνέχεια)	<p>Το <i>ΑΚΕΑ</i> είναι ανοικτή δομή άμεσης πρόσβασης για την αντιμετώπιση των βασικών αναγκών των αστέγων. Παρέχει υπηρεσίες ψυχοκοινωνικής στήριξης, πρωτοβάθμιας υγειονομικής φροντίδας, ατομικής φροντίδας και υγιεινής, καθώς και διασύνδεσης με υπηρεσίες στέγασης, σίτισης, ψυχολογικής υποστήριξης, νομικής συνδρομής, συμβουλευτικής, υγείας, πρόνοιας, κοινωνικής και εργασιακής επανένταξης.</p> <p>Το <i>Υπνωτήριο</i> είναι δομή άμεσης φιλοξενίας που λειτουργεί μόνο κατά τη διάρκεια της νύχτας και καλύπτει επείγουσες στεγαστικές ανάγκες όσων διαβιούν στο δρόμο. Παρέχει υπηρεσίες διανυκτέρευσης, ατομικής φροντίδας και υγιεινής, ψυχοκοινωνικής στήριξης, διασύνδεσης με υπηρεσίες στέγασης, σίτισης, ψυχολογικής υποστήριξης, νομικής συνδρομής, συμβουλευτικής, υγείας, πρόνοιας και κοινωνικής επανένταξης.</p>	
8.5 Στέγες υποστηριζόμενης διαβίωσης (ΣΥΔ)	Συνίστανται σε χώρους που διατίθενται για την μόνιμη διαβίωση - κατοικία των ατόμων με αναπηρία με οργανωμένη υποστήριξη από τον φορέα, έτσι ώστε να διασφαλίζονται συνθήκες κατάλληλες για ύπνο, σωματική υγιεινή, καθαριότητα και αξιοπρεπή καθημερινή διαβίωση. Η ίδρυση και λειτουργία καθορίζεται σε ΚΥΑ.	Για τις δομές παροχής υπηρεσιών σε άστεγους, ισχύουν οι γενικές κατευθύνσεις για την οργάνωση των πράξεων σε υποέργα, με την εξής διαφοροποίηση: όταν η πράξη αφορά σε περισσότερες από μία στέγες, τότε δημιουργούνται διακριτά υποέργα, είδους <i>5005</i> , ένα για κάθε στέγη.
8.6 Δομές παροχής βασικών αγαθών	<p>Οι πράξεις αυτής της κατηγορίας αφορούν στη λειτουργία κοινωνικών δομών που παρέχουν βασικά αγαθά σε άτομα που το έχουν ανάγκη. Οι δομές λειτουργούν σε τοπικό επίπεδο, σύμφωνα με <u>συγκεκριμένες προδιαγραφές</u>, και μπορεί να είναι:</p> <ul style="list-style-type: none"> το <i>Κοινωνικό Φαρμακείο</i> που παρέχει δωρεάν φάρμακα, υγειονομικό υλικό και σχετικά προϊόντα, τα οποία εξασφαλίζει μέσω συγκεκριμένων συνεργασιών με φαρμακοβιομηχανίες και τοπικούς φαρμακευτικούς συλλόγους, καθώς και από τη συμμετοχή και κινητοποίηση συλλογικών φορέων, επιχειρήσεων και πολιτών. το <i>Κοινωνικό Παντοπωλείο</i> - κατάσταση που διανέμει, σε τακτική βάση, τρόφιμα, είδη παντοπωλείου, είδη ατομικής υγιεινής, κατεψυγμένα προϊόντα, είδη ένδυσης και υπόδησης, βιβλία, παιχνίδια, cd κλπ. το <i>Κοινωνικό Συσσίτιο</i>, που <i>λειτουργεί</i> με σταθερό ωράριο, πληροί τις κείμενες υγειονομικές διατάξεις, έχει συγκεκριμένη ελάχιστη δυναμικότητα παροχής γευμάτων, διαθέτει το απαιτούμενο προσωπικό και παράλληλα συνδέεται με τις τοπικές επιχειρήσεις, σχολεία, την τοπική κοινωνία κ.α. για την σίτιση των ωφελούμενων. 	Για τις δομές παροχής βασικών αγαθών, ισχύουν οι γενικές κατευθύνσεις για την οργάνωση των πράξεων σε υποέργα, με την εξής διαφοροποίηση: όταν η πράξη αφορά σε περισσότερες από μία δομή (π.χ. και παντοπωλείο και φαρμακείο), τότε δημιουργούνται διακριτά υποέργα, είδους <i>5005</i> , ένα για κάθε δομή.

ΤΥΠΟΣ ΠΡΑΞΗΣ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΠΡΑΞΕΩΝ ΣΕ ΥΠΟΕΡΓΑ
8. ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ και ΔΟΜΕΣ		
	<p>Η λειτουργία της κάθε δομής και η έμφαση στη διανομή γευμάτων ή στην παροχή τροφίμων καθορίζεται από τις ανάγκες του πληθυσμού του κάθε Δήμου. Επομένως, μια δομή μπορεί να λειτουργεί συγχρόνως ως παντοπωλείο και συσσίτιο ή μόνο ως παντοπωλείο ή μόνο ως δομή παροχής συσσιτίου.</p> <p>Ωφελοούμενοι είναι άτομα που διαμένουν στον Δήμο που λειτουργεί η δομή και τα εξαρτώμενα μέλη των οικογενειών τους, συμπεριλαμβανομένων των νόμιμα διαμενόντων πολιτών 3ων χωρών ή ανιθαγενών, τα οποία βάσει κριτηρίων και σχετικών αποδεικτικών στοιχείων, βρίσκονται σε κατάσταση φτώχειας ή απειλούνται από φτώχεια (π.χ. ωφελοούμενοι του Κοινωνικού Εισοδήματος Αλληλεγγύης και του ΤΕΒΑ κλπ), ή στερούνται ασφαλιστικής κάλυψης, καθώς και οι δικαιούχοι/αιτούντες διεθνούς προστασίας. Ειδικότερα κριτήρια επιλογής δύναται να ορίζει ο δικαιούχος, σε συνεργασία με την κοινωνική υπηρεσία του Δήμου και αναλόγως των δυνατοτήτων του.</p>	
8.7 Δομές υποστήριξης γυναικών	<p>Οι πράξεις αυτής της κατηγορίας αφορούν στη λειτουργία δομών για την υποστήριξη των γυναικών-θυμάτων βίας, όπως το:</p> <ul style="list-style-type: none"> • τα <i>Κέντρα Συμβουλευτικής Υποστήριξης</i>, που παρέχουν υπηρεσίες πρώτης γραμμής, καλύπτοντας την ανάγκη άμεσης αρωγής προς τις γυναίκες που έχουν υποστεί/υφίστανται βία σε όλες τις μορφές ή/και πολλαπλές διακρίσεις, και παράλληλα στοχεύουν σε δράσεις πρόληψης και ευαισθητοποίησης κρίσιμης σημασίας για την ανάδειξη του ζητήματος σε τοπικό επίπεδο. • Οι <i>Ξενώνες φιλοξενίας</i>, που παρέχουν στις γυναίκες και στα παιδιά τους φιλοξενία, ασφάλεια και στήριξη από εξειδικευμένο προσωπικό. <p>Οι δομές εφαρμόζονται συγκεκριμένοι κανόνες και προδιαγραφές λειτουργίας.</p>	Ισχύουν οι γενικές κατευθύνσεις για την οργάνωση των πράξεων σε υποέργα
8.8 Δράσεις εναρμόνισης μέσω voucher	<p>Δράσεις και δομές στήριξης οικογενειών:</p> <ul style="list-style-type: none"> • για την πρόσβαση βρεφών και νηπίων σε υπηρεσίες σχολικής αγωγής και φροντίδας, ή • για την πρόσβαση παιδιών, εφήβων και ατόμων με αναπηρία σε υπηρεσίες δημιουργικής απασχόλησης με την εφαρμογή σύγχρονων παιδαγωγικών πρακτικών και δραστηριοτήτων εκτός σχολικού ωραρίου. 	<p>Το <u>κύριο</u> φυσικό αντικείμενο μίας πράξης αυτού του τύπου υλοποιείται μέσω κεντρικού φορέα, είναι ειδικού σκοπού και οργανώνεται, ανά <u>σχολικό/ά έτος/η</u>, σε υποέργα είδους «<i>5011 Ειδικές Περιπτώσεις ΕΚΤ</i>».</p> <p>Ο αριθμός των υποέργων αυτών, όταν η δράση καλύπτει όλη τη χώρα, καθορίζεται με βάση τη χωρική αναφορά (π.χ. ανά κατηγορία Περιφέρειας ή ανά Περιφέρεια). Όταν η πράξη υλοποιείται αποκλειστικά σε μία Περιφέρεια, τότε το κύριο φυσικό αντικείμενο οργανώνεται σε ένα υποέργο, είδους <i>5011</i>.</p>

ΤΥΠΟΣ ΠΡΑΞΗΣ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΠΡΑΞΕΩΝ ΣΕ ΥΠΟΕΡΓΑ
8. ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ και ΔΟΜΕΣ		
	<p>Το κύριο φυσικό αντικείμενο υλοποιείται με τη διάθεση στις μητέρες (και στους πατέρες που έχουν την επιμέλεια) θέσεων παροχής υπηρεσιών, μέσω <u>voucher</u> («αξίας τοποθέτησης»).</p> <p>Σε κάθε πράξης, το «σχήμα» υλοποίησης περιλαμβάνει:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ έναν κεντρικό φορέα (δικαιούχο της πράξης), που είναι η Ελληνική Εταιρεία Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης (ΕΕΤΑΑ) ΑΕ και ο οποίος αναλαμβάνει να εκτελέσει «διαχειριστικού» τύπου καθήκοντα ✓ τους φορείς παροχής υπηρεσιών φροντίδας, φιλοξενίας βρεφών, νηπίων, παιδιών ή/και ατόμων μεΑ (βρεφονηπιακούς, παιδικούς σταθμούς, κέντρα δημιουργικής απασχόλησης-ΚΔΑΠ, κλπ) που έχουν εγγραφεί σε «Μητρώο Φορέων/ Δομών» που τηρεί η ΕΕΤΑΑ. Οι φορείς/ δομές παροχής υπηρεσιών «αντιπροσωπεύουν» το πραγματικό επίπεδο υλοποίησης της πράξης. ✓ τους ωφελούμενους (βρέφη, νήπια, παιδιά, κλπ). <p>Το πλαίσιο υλοποίησης (οι φορείς παροχής, οι επιλέξιμες ενέργειες, τα κριτήρια επιλογής, οι διαδικασίες, κλπ) καθορίζονται σε ΚΥΑ.</p> <p>Συνοπτικά: ο κεντρικός φορέας - ΕΕΤΑΑ εκδίδει πρόσκληση/σεις εκδήλωσης ενδιαφέροντος προς τους ωφελούμενους και εφαρμόζει τη διαδικασία επιλογής. Μετά την επιλογή, χορηγεί μοναδικό voucher σε κάθε ωφελούμενο παιδί ή άτομο με αναπηρία διά του αιτούντος - νομίμου εκπροσώπου αυτού. Για την εγγραφή, ο νόμιμος εκπρόσωπος απευθύνεται σε οποιαδήποτε αντίστοιχη σε υπηρεσίες δομή επιθυμεί, υπό την προϋπόθεση της διαθεσιμότητας θέσεων. Οι δομές παροχής υπηρεσιών προβαίνουν επίσης σε συγκεκριμένες ενέργειες, όπως αυτές καθορίζονται στην ΚΥΑ.</p> <p>Στις συγκεκριμένες δράσεις, voucher («αξία τοποθέτησης») είναι το αντίτιμο <u>που καταβάλλεται στον φορέα παροχής υπηρεσιών</u> φροντίδας και φιλοξενίας στη δομή/δομές του, για λογαριασμό του ωφελούμενου παιδιού ή και ατόμου με αναπηρία, κατόπιν σχετικής εξουσιοδότησης του νομίμου εκπροσώπου του προς την ΕΕΤΑΑ, σύμφωνα με την ΚΥΑ.</p> <p>Στο πλαίσιο μίας πράξης αυτής της κατηγορίας, εκτός από το κύριο φυσικό αντικείμενο, δύνανται να απαιτούνται και συμπληρωματικές ενέργειες για την οργάνωση, το συντονισμό, την προβολή της, κλπ από το δικαιούχο.</p>	<p>Εάν στο πλαίσιο της πράξης, εκτός από το κύριο φυσικό αντικείμενο, απαιτούνται συμπληρωματικές ενέργειες για τα συντονισμό, προβολή, κλπ, δεδομένου ότι αυτές υλοποιούνται συνήθως από τον ίδιο το δικαιούχο, δημιουργείται επιπλέον διακριτό υποέργο, είδους <i>«5005 Επιχορήγηση για εκτέλεση υποέργου με ίδια μέσα»</i>.</p>

ΤΥΠΟΣ ΠΡΑΞΗΣ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΠΡΑΞΕΩΝ ΣΕ ΥΠΟΕΡΓΑ
8. ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ και ΔΟΜΕΣ		
8.9 Προώθηση απασχόλησης ανέργων μέσω voucher	<p>Δράσεις προώθησης ανέργων εγγεγραμμένων στο μητρώο του ΟΑΕΔ (ωφελούμενοι) μέσω της τοποθέτησής τους σε θέσεις εργασίας κοινωφελούς χαρακτήρα, σε διάφορους φορείς, και η συμμετοχή τους σε προγράμματα κατάρτισης για την περαιτέρω ενδυνάμωση και αναβάθμιση των προσόντων και των δεξιοτήτων τους.</p> <p>Το σχήμα υλοποίησης, οι όροι και οι προϋποθέσεις καθορίζονται σε ΚΥΑ.</p>	<p>Το <u>κύριο</u> φυσικό αντικείμενο υλοποιείται μέσω κεντρικού φορέα, είναι ειδικού σκοπού και οργανώνεται σε υποέργα είδους «<i>5011 Ειδικές Περιπτώσεις ΕΚΤ</i>». Ο αριθμός των υποέργων αυτών καθορίζεται με βάση τη χωρική αναφορά (π.χ. ανά κατηγορία Περιφέρειας ή ανά Περιφέρεια).</p> <p>Εάν στο πλαίσιο της πράξης, εκτός από το κύριο φυσικό αντικείμενο, απαιτούνται συμπληρωματικές ενέργειες για τα συντονισμό, προβολή, κλπ, δεδομένου ότι αυτές υλοποιούνται συνήθως από τον ίδιο το δικαιούχο, δημιουργείται επιπλέον διακριτό υποέργο, είδους «<i>5005 Επιχορήγηση για εκτέλεση υποέργου με ίδια μέσα</i>».</p>
8.10 ΤΟΜΥ	Οι πράξεις αυτής της κατηγορίας αφορούν στη λειτουργία των Τοπικών Ομάδων Υγείας (ΤΟΜΥ). Οι ΤΟΜΥ προσφέρουν υπηρεσίες πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας εντός του Εθνικού Συστήματος Υγείας (ΕΣΥ) και υπάγονται διοικητικά στην οικεία Υγειονομική Περιφέρεια (ΥΠΕ), μέσω των Κέντρων Υγείας. Στελεχώνονται από επαγγελματίες υγείας και λοιπό προσωπικό. Συγκροτούνται με βάση ειδικό θεσμικό πλαίσιο.	<p>Το <u>κύριο</u> φυσικό αντικείμενο της πράξης αυτού του τύπου οργανώνεται σε υποέργα είδους «<i>5005 Επιχορήγηση για εκτέλεση υποέργου με ίδια μέσα</i>».</p> <p>Όταν η πράξη αφορά σε μία ΥΠΕ, τότε δημιουργείται ένα υποέργο, 5005. (1 ΤΔΠ - 1 ΤΔΥ).</p>
8.11 Δομές υγείας/κοινωνικής φροντίδας		Με ίδια μέσα
8.12 Ενίσχυση φορέων υγείας με επικουρικό προσωπικό		

ΤΥΠΟΣ ΠΡΑΞΗΣ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΠΡΑΞΕΩΝ ΣΕ ΥΠΟΕΡΓΑ
9. Ερευνητικά έργα		
9.1 Ερευνητικά έργα	<p>Πράξεις που υλοποιούνται με ίδια μέσα από δημόσια Εκπαιδευτικά Ιδρύματα ή δημόσια Ερευνητικά Κέντρα και στοχεύουν στην προαγωγή της έρευνας σε θεωρητικό ή/και εφαρμοσμένο επίπεδο), στην ανάπτυξη της τεχνολογίας και της καινοτομίας.</p> <p>Τα γραφεία Διασύνδεσης;</p>	<p>Το κύριο φυσικό αντικείμενο οργανώνεται σε υποέργα είδους «<i>5005 Επιχορήγηση για εκτέλεση υποέργου με ίδια μέσα</i>». Ο αριθμός των υποέργων αυτών καθορίζεται συνήθως από τη διακριτότητα του αντικειμένου. Αν συνεργάζονται διαφορετικοί δικαιούχοι για την υλοποίηση, δημιουργούνται διακριτά υποέργα <i>5005 ανά δικαιούχο</i>.</p> <p>Εφόσον στο πλαίσιο μίας πράξης προβλέπονται και προμήθειες που κρίνονται σκόπιμες για τη υποστήριξη του κυρίως έργου (π.χ. προμήθειες ειδικού εξοπλισμού, εξαρτημάτων, εργαστηριακών αναλώσιμων), τότε δημιουργούνται επιπλέον διακριτά υποέργα, είδους «<i>5003 Προμήθειες</i>», ανά δημόσια σύμβαση, ενώ λαμβάνεται υπόψη και η ακόλουθη επισήμανση που ισχύει για την υλοποίηση με ίδια μέσα.</p> <p><i>Επισήμανση:</i> Στο πλαίσιο κύριου υποέργου της πράξης αυτού του τύπου, που υλοποιείται με ίδια μέσα, δύναται να προβλέπονται αναθέσεις δημόσιων συμβάσεων με αναδόχους. Σε αυτές τις περιπτώσεις, το υποέργο/ΤΔΥ <i>είδους 5005</i> δύναται να περιλαμβάνει μία ή περισσότερες δημόσιες συμβάσεις, με την προϋπόθεση ότι καθεμία από αυτές έχει π/υ ≤ 60.000 ευρώ (χωρίς ΦΠΑ). Ωστόσο, εάν μία από αυτές τις συμβάσεις έχει π/υ > 60.000 € (χωρίς ΦΠΑ), δημιουργείται <u>διακριτό</u> υποέργο, για το οποίο επιλέγεται το κατάλληλο το είδος (π.χ. το «<i>5003 Προμήθειες</i>»).</p>

ΤΥΠΟΣ ΠΡΑΞΗΣ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΠΡΑΞΕΩΝ ΣΕ ΥΠΟΕΡΓΑ
10. ΆΛΛΕΣ ΜΕΛΕΤΕΣ και ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ με ΙΔΙΑ ΜΕΣΑ		
10.1 Επιχορήγηση φορέων για συγκεκριμένο έργο	<i>Φορείς διαχείρισης, αναπτυξιακές</i>	
10.2 Λοιπές μελέτες και υπηρεσίες όπου το κύριο φ.α. υλοποιείται με ίδια μέσα (πλην ΤΒ)		

ΤΥΠΟΣ ΠΡΑΞΗΣ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΠΡΑΞΕΩΝ ΣΕ ΥΠΟΕΡΓΑ
11. ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΩ		
11.1 Ενεργειακή αναβάθμιση Κατοικιών («ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΩ»)		